

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:20

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:20

Fredagen den 15 februari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Återrapport från ministerrådsmöte den 28 januari 2008

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 och 19 februari 2008

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi börjar med allmänna frågor och yttre förbindelser med utrikesministern och statsrådet Malmström. Vi ska gå in på punkt 1 på den gula agendan. Den börjar som bekant med återrapport från förra allmänna rådet och utrikesrådet. Välkomna båda två!

Vi har först att titta tillbaka lite på förra rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser. De flesta frågor kommer ju tillbaka, och vi tar de större debatterna om de frågorna just när de kommer tillbaka. Men om statsrådet vill kommentera den utsända återrapporten går det bra att göra det nu, och ledamöterna får också tillfälle att ställa frågor.

Anf. 2 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Vid förra EU-nämndsmötet som vi hade inför Gaerc nämnde regeringens representant att man när det gäller Mellanöstern gärna hade sett skarpare skrivningar i rådsslutsatserna och att man inte var helt nöjd när det gällde till exempel bosättningen på Gazaremsan. Men när jag nu tittar i återrapporten kan jag inte se att Sverige har lyft fram de frågorna och arbetat för hårdare och tyngre skrivningar. Då undrar jag varför man har valt att inte göra det.

Anf. 3 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har inte texterna här. Vi fick nog de tydligaste skrivningarna på dessa punkter som vi har haft på åtskilliga år, vad gäller bosättningspolitiken till exempel. Det fanns ingen anledning att ha invändningar mot dem när vi kom till det stadiet. Det är de tydligaste texter vi har haft på flera år, skulle jag vilja säga. Om du går tillbaka och tittar kan du se att det är en tydlig skärpning av politiken.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Vi har inga ytterligare frågor och lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför rådsmötet den 18–19 februari. Där börjar vi med de allmänna frågorna, framför allt därför att de inte är särskilt många. Det brukar aldrig vara något särskilt att säga om punkten Resolutioner, yttranden med mera från Europaparlamentet. Det är det inte i dag heller, inte från ledamöternas sida heller.

Då har vi punkt 4 Förberedelse inför Europeiska rådet som äger rum i mars.

Anf. 5 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

God morgon, fru ordförande och nämndens ledamöter! Det är, som det brukar vara när det är näst sista mötet innan Europeiska rådet, inte så mycket att säga om det. Det finns inga slutsatser ännu. Nämnden har sett förslag till dagordning, och punkterna kommer att utvecklas under hela februari månad. Det kommer att vara flera rådsmöten, och jag kommer att återkomma precis innan Europeiska rådet och då kunna komma med mer substans.

Låt mig i alla fall mycket kort få gå igenom de fyra områden som ni ser i utkastet till dagordning. Sedan står jag naturligtvis till nämndens förfogande för att svara på frågor.

Det handlar om Lissabonstrategin, de tre år som återstår. Det handlar om de finansiella marknadernas stabilitet. Det handlar om integrerad klimat- och energipolitik och yttre förbindelser.

Det brukar vara så att vårtoppmötena fokuserar väldigt mycket på Lissabon. Här kommer man att föreslå att kommissionen ger vägledning för de tre år som återstår både när det gäller de landsspecifika bedömningarna, där även Sverige naturligtvis finns med, och det generella genomförandet. Det är fråga om de integrerade riktlinjerna från 2008–2010 där kommissionen föreslår det som Sverige har varit pådrivande för att vi ska landa i. Vi har tidigare med nämnden tagit upp att det fanns lite diskussion om huruvida man skulle ändra rekommendationerna. Men de ligger kvar, och kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna fokuserar på att implementera de åtaganden och de beslut som finns så att man koncentrerar sig på att uppfylla så mycket som möjligt till 2010.

Regeringen välkomnar den här rapporten och delar analysen att det är just genomförandet som fortfarande återstår såväl på nationell som på EU-nivå. Man kommer också att bekräfta de landsspecifika rekommendationerna.

Vidare förväntar vi oss slutsatser om översynen av den inre marknaden. Men det finns inga sådana ännu.

Sedan finns det en rubrik som handlar om de finansiella marknaderna. Där finns det ingen text. Den kommer att beredas av Ekofinmötet. Finansministern kommer ju att samråda med nämnden inför mötet den 4 mars med anledning av detta.

Rubrik nr 3 handlar om klimat och energi. Där kommer man att diskutera klimatförändringar och energipaketet och komma överens om huvudinriktningen för det fortsatta arbetet. Där kommer det också att komma ett textförslag som ska diskuteras i olika rådskonstellationer där berörd minister kommer att konsultera nämnden.

Sedan handlar det om yttre förbindelser, och det kommer ju utrikesministern att återkomma till.

Coreper diskuterade detta utkast i går, och Sverige framförde som vi så gott som alltid gör i de här sammanhangen att vi i princip är nöjda men att vi gärna vill se ytterligare fokus på frågor som rör öppenhet, frihandel och implementering, alltså EU:s globala roll i de här frågorna.

Detta är väldigt kort, fru ordförande, det jag kan säga nu. Jag återkommer vid nästa möte. Då hoppas jag att vi ska kunna diskutera mer substans. Men jag svarar gärna på frågor.

Anf. 6 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för den redogörelse vi har fått. Det var en kortfattad beskrivning av vad som ska tas upp inför Europeiska rådets möte. I ljuset av Bali handlar det om uppföljningen av klimatfrågorna.

Jag tycker att det är viktigt att Sverige fortsätter att poängtera att Europas länder var bland de industrialiserade länder som åtog sig att fram till ett visst årtal minska utsläppen med 25–40 procent, medan det förslag som kommissionen har lagt fram nöjer sig med 20 procent. Samtidigt vet jag – det har framkommit av olika dokument – att man också har påbörjat ett arbete med att förbereda och undersöka hur det skulle se sig med ett mål på 30 procents reduktion.

Jag tycker att det är viktigt att vi från svensk sida trycker på om att arbetet ska bedrivas intensivt för att skapa beredskap och att vi ska förut-sätta att vi klarar av en global överenskommelse i Köpenhamn 2009. Därmed får vi redan då vara beredda och ha ett material, ett underlag som visar hur vi ska nå 30 procent för EU:s del. Det är det ena.

Den andra signalen som jag tyckte mig uppfatta i veckan, jag vet inte från vilket sammanhang, kanske från Ekofin, var att man formulerat sig i riktning mot att arbetet för att minska hotet om alltför starka klimatförändringar inte får ske på ett sådant sätt att det hotar tillväxten. Det fanns en sådan formulering någonstans.

Jag tycker att det är viktigt när de resonemangen kommer upp att vi från svensk sida håller fast vid att om vi inte gör kraftfulla insatser kommer sannerligen hoten mot tillväxten att bli dramatiska. Undersökningar visar ju hur stor andel av bnp som går åt för att klara de här målen i relation till vad det kostar av bnp om vi inte gör det. Vi måste hålla fast nu och inte tillåta att EU i något avseende vacklar i de här frågorna.

Anf. 7 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag har en liknande fråga. Jag vill dessutom bara instämma i allt det som den tidigare talaren har sagt.

Det som jag tycker är viktigt är att vi också ser till att länderna tar den här frågan på riktigt stort allvar. Det är det som jag upplever som det stora problemet. Medvetenheten bland EU-medborgarna är inte alltid särskilt hög om att det här är allvar. Ju längre söderut vi kommer, desto sämre brukar det vara med den frågan.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att Sveriges regering också trycker på vikten av att man ökar medvetenheten hos EU:s befolkning. I vissa länder talas det knappt om detta. Man tror bara på de tekniska lösningarna. Det sägs ingenting om att vi som medborgare måste göra någonting också, att vi själva måste delta i det här arbetet. Det är klart att medborgarna då inte är med på tåget. Man tror att allting sker någon annanstans

och att det lilla som behöver göras, för man vet oftast inte vad som händer, görs av någon annan.

Det är jätteviktigt att Sverige också försöker driva linjen att man måste upp i väldigt starka informationsinsatser eller på något sätt öka medvetenheten bland EU:s medborgare om frågans stora vikt.

Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Båda frågeställarna tar upp otroligt viktiga frågor. Den svenska regeringen delar den bedömningen. Det här är verkligen den stora ödesfrågan framöver. Den kommer att diskuteras och diskuteras redan i en mängd olika sammanhang. Vi hade kommissionens ordförande Barroso här. Han fick möjlighet att tala i riksdagen. Vi samtalade länge med honom om just de här frågorna som är den stora prioriteringen för kommissionen och som verkligen är en av de absolut viktigaste frågorna för den svenska regeringen också.

Mycket av det som har sagts håller jag naturligtvis med om. När det gäller själva mötet på måndag och slutsatserna kommer man där inte att specificera den ansvarsfördelning som varje land nu diskuterar och de olika förslagen. Det handlar mer om att lyfta frågorna. Det handlar om att liberalisera energimarknaden. Det handlar om att diskutera energi- och säkerhetspolitik till exempel. Det handlar om att anta en *strategic energy technology plan*, som jag tror att Maud Olofsson kommer att diskutera mer om ett par veckor.

Det är mer de specifika frågorna som kommer att bli föremål för slutsatser, men givetvis fortsätter diskussionen i alla rådskonstellationer, i samtalen med Europaparlamentet, i det arbete Europaparlamentet gör, i det arbete som regeringen gör med att nu försöka specificera hur man nationellt ska anpassa sig och leva upp till de åtaganden vi har gjort tillsammans och hur vi eventuellt ska gå vidare. Vi har en klimatberedning som arbetar.

De frågorna kommer verkligen att dominera den närmaste tiden, men just inför det här rådsmötet är det mer de här specifika frågorna som diskuteras.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det är ingen större anledning för oss att vara särskilt skarpa nu, eftersom det är mycket som rör sig än så länge.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Är det något annat vi kan ta upp med statsrådet Malmström innan vi ska skiljas åt för dagen? Nej. Vi tackar statsrådet Malmström och önskar lycka till på rådet.

Vi går vidare till den sista allmänna punkten. Det är utvidgning, och den är utrikesministerspecifik, får man säga. Vi går över till Carl Bildt och punkt 5, Utvidgningen, Kroatiens ekologiska fiskeskyddszon. Där sade kanslichefen, och jag kan säga det igen, att det kom ett litet papper i allra sista minuten som ligger i den blå mappen.

Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, det kom ett litet papper alldeles på slutet som var föremål för förhandling, och uppenbarligen nåddes överenskommelse om detta i går

kväll. Det har varit lite olika perspektiv på detta. Det här är relativt intetsägande, och så ska det vara. Vi vill inte att detta ska bli föremål för någon större behandling i medlemsstatskretsen, utan vi vill att det ska bli en fråga för bilaterala förhandlingar, framför allt mellan Kroatien, Slovenien och Italien.

Jag ska inte gå in i detaljerna om denna legala dispyt. Då är jag ute på rätt tunn is. Det är intill ytterlighet komplicerat vad gäller jurisdiktionsfrågorna i de inre delarna av Adriatiska havet. Det som har inträffat är att Kroatien ensidigt efter valet har etablerat sin fiskezon och ekonomiska zon utan föregående överenskommelser med de andra länderna.

Det har då lett till vissa dispyter, försiktigt uttryckt >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är just därför som vi har velat ha något som är relativt dämpat, relativt intetsägande. Kommissionen följer och bilaterala samtal.

Anf. 11 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Det var just det här jag tänkte fråga om. Nu har utrikesministern redogjort för det. På utrikesutskottet i går sade kabinetssekreteraren att man hade föreslagit den turkiska modellen, vilket känns lite oroväckande inför kommande förhandlingar. Det handlar då om att frysa vissa paragrafer och vissa delar i förhandlingarna. Vinner det gehör generellt i EU-sammanhang kan det användas mot andra och bli någon modell som man tänker använda. Det kändes oroväckande då, men nu ser jag att man har fått bort det ur agendan. Det känns bra. Jag ville bara anmäla det.

Anf. 12 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag skulle egentligen vilja veta lite mer om vad som innefattas i den ekologiska fiskeskyddszon som Kroatien har utvidgat enligt ministern. Vad är det man vill med det? Handlar det om att skydda fiskebestånden eller är det av en helt annan orsak? Att man utvidgar sin ekonomiska zon är lite konstigt naturligtvis. Men vad handlar det om? Är det för att skydda bestånden i det här området? Av vilken orsak? Om det är för att skydda bestånden kan det finnas något gott i det hela också.

Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jodå, det kan förvisso finnas goda saker med detta. Alla länder har rätt att etablera ekonomiska zoner. Det är dock enklare om man har fritt hav och det inte finns några grannar eller någon på andra sidan havet. Adriatiska havet är ett hav med väldigt många grannar. Det är dessutom smalt. Ju längre norrut man går desto smalare blir det. Den slovenska kustremsan är 20 eller 30 kilometer, något i den storleksordningen, och så är det en bukt som heter Piranbukten som går in.

När det gäller gränslinjen mellan Kroatien och Slovenien är det fråga om hur man ska dra. Ska man dra så eller så? Man ska dra i en rät vinkel från där gränsen träffar kusten. Om man har varit där och tittat på det hela ser man att där gränsen träffar kusten har man tidigare utvunnit salt ur stora saltkar. Det är egentligen ett träsk eller en gyttjesak där det är svårt att definiera var kustlinjen egentligen går.

Det här sysselsätter många jurister. Sedan har Slovenien sin stora hamn som heter Koper. Sedan går det in till Trieste som är den italienska

stora hamnen. Sedan har Kroatien sina intressen. Det här blir väldigt komplicerat. Sådana ensidiga utvidgningar leder till problem.

Jag vill inte utge mig för att vara expert på alla delar av detta. Det är intill ytterlighet komplicerat. Det är därför den svenska positionen klokt nog inskränks till att de får göra upp detta. Vi vill inte att det ska påverka medlemskapsförhandlingarna. I sig är etablerandet av ekonomiska zoner och fiskeskyddszoner inget fel, men, som sagt, väldigt komplicerat i små havsvikar.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det och särskilt för att utrikesministern inte gick in alltför mycket på detaljer. Jag är nyfiken på vad det skulle innebära i så fall.

Även om de är lite korta så har vi rent tekniskt att förhålla oss till en ståndpunkt i förhållande till de utskickade slutsatsförslagen.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då går vi över till yttre förbindelser-punkterna där nr 2 är punkten Västra Balkan. Den är väl bekant för nämnden och var här senast den 25 januari inför senaste rådet då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt. Vi har även haft skriftligt samråd därefter.

Vi har nu att förhålla oss till ingenting i skrift men det är kanske desto mer som händer. Det kan utrikesministern säkert berätta mer om.

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi är i den något märkliga situationen att vi inte har fått några texter cirkulerade, vare sig av rådssekretariatet eller av ordförandeskapet. Det pågår olika typer av samtal av delvis oklar karaktär. Vi får väl anledning att återkomma till detta under måndagen skulle jag tro. Det återstår att se hur detta kommer att utveckla sig.

Det är sannolikt att det kosovoalbanska parlamentet under söndagen eller möjligtvis måndagen kommer att göra någon typ av deklaration som kan handla om självständighet eller som kan handla om avsikt till självständighet. Vi har inte klarhet exakt i hur detta kommer att formuleras, och det är inte säkert att det är riktigt klart vare sig när eller hur detta kommer att äga rum.

Det har ju varit föremål för diskussion under ett extramöte med FN:s säkerhetsråd i går. Ett sjuttiofem ländrar deltog tydligen eller var i alla fall närvarande som observatörer, vilket vittnar om att frågan tilldrar sig ett visst intresse. Det blir då föremål för någon typ av slutsats under måndagen. Hur denna slutsats kommer att utformas är i skrivande stund i avgörande punkter synnerligen oklart, skulle jag vilja säga, vilket väl är mindre tillfredsställande.

Vi har arbetat sedan lång tid för att det ska vara så väl förberett som möjligt och så brett som möjligt. Det återstår att se om detta kommer att vara möjligt att uppnå. Att man från vissa håll har velat accelerera processen har inneburit att ett antal medlemsstater nu protesterar relativt kraftigt mot det sätt på vilket förfarandet har skett. Det är framför allt Spanien som just nu av olika skäl är synnerligen agiterat, för att uttrycka saken försiktigt. Det är över processen och delvis över innehållet. Men det kanske mer är processen än innehållet.

Sverige arbetar för en så bred plattform som möjligt. Vad är så bred som möjligt? Det skulle helst vara 27, för enigheten i Europeiska unionen är viktig i det här sammanhanget. Om 27 är möjligt att uppnå är relativt osäkert. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Cypern har också första omgången i sitt presidentval på söndag. Den andra omgången kommer senare. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Andra stater har mer eller mindre starka reservationer som borde gå att foga in i en text, men om detta kommer att lyckas återstår att se. En sådan text kommer huvudsakligen att innehålla element som är väl kända från tidigare diskussion om att status quo inte kommer att fungera särskilt länge till, om att Kosovo är ett fall som är olikt alla andra. Det kan man tro på eller inte, men det har vi sagt i alla fall och kommer att fortsätta att säga.

Europeiska unionen erkänner ju ingenting. Det handlar om en formulering om att medlemsstaterna ska utveckla sina relationer med Kosovo. Jag tror att ordet erkännande inte kommer att förekomma i sammanhanget. Frågan är om man kommer att definiera Kosovo eller om man låter Kosovo bara vara Kosovo. Det som Kosovo strävar efter att uppnå kan definieras på olika sätt. Man kan säga oberoende. Man kan säga övervakad självständighet. Det är en rätt komplicerad diskussion.

De kan inte bli självständiga i vår bemärkelse. Säkerhetsrådets resolution 1244 kommer fortfarande att gälla. Vi kommer dessutom med all sannolikhet att återopa 1244 i den här texten också av den enkla anledningen att det är den enda legala bas som vi kan se för vår egen närvaro i landet för ögonblicket.

Där kvarstår Nato självfallet med 16 000 man, fast det är väl uppe i 17 000 för ögonblicket, om jag inte missminner mig, med de förstärkningar som har flugits in i dessa dagar. Dessutom kommer ESDP-missionen in i storleksordningen något mer än 3 000, något mer än 2 000 internationella och något mer än 1 000 lokala. Det finns ytterligare en internationell mission på något tusental med mycket starka exekutiva maktbefogenheter.

Det är en statsbildning av något innovativ karaktär. Det kanske inte är onaturligt så. Om man tänker på det i det bredare perspektivet är det första gången på närmare hundra år som vi har en i genuin mening ny statsbildning i Europa. Alla andra tidigare som vi har haft – vi har haft åtskilliga under 90-talet – har ju varit republiker som har haft rätt till självständighet i författningar – om detta har varit Sovjetunionen eller om det har varit Jugoslavien – som har etablerat sin självständighet. Vi har haft Tjeckoslovakien som splittrades, två delrepubliker också som gick olika vägar.

Det här är första gången sedan första världskrigets slut, vad jag kan påminna mig, som vi har en i genuin mening ny statsbildning. Det som komplicerar det hela är att vi inte har någon överenskommelse om det med staterna. Normalt sker sådana här skilsmässor i någon typ av sämja. Det här är en skilsmässa i stark konflikt, inte strid som är väpnad men under starka folkrättsliga dispyter och starka motsättningar på marken mellan olika befolkningsgrupper.

Processen är komplicerad. Den kommer inte att vara enkel. Det finns de som tror att man nu kan fatta beslut, och sedan är Kosovofrågan över.

Jag har sagt det många gånger tidigare. Jag tror inte att det är någon i denna församling som tror det, men i den internationella debatten hittar man en och annan som tror det då och då. Vi kommer att ha anledning att återkomma till den här frågan många gånger.

Om vi försöker vara operativa är det från nämndens sida lite besvärligt. Vi får väl helt enkelt göra så att när en text av någorlunda anständig karaktär, eller oanständig karaktär, föreligger, oavsett text, oavsett karaktär på texten – på måndag, skulle jag tro, eller dessförinnan – får vi delge den till nämnden på ett eller annat sätt.

Men min prognos är att det blir en relativt uttunnad text. Men även så kan det bli svårt att få 26 länder bakom den.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Det som vi gör rent tekniskt i dag är mycket riktigt att som alltid förhålla oss till regeringen och regeringens ståndpunkt, särskilt om den verbalt är så utförligt angiven som här, och det ska vi göra alldeles strax. Därefter är det så, precis som efter det förra utrikesministermötet, att om det kommer en text som verkar ny och är materiellt ny, vilket det skulle kunna göra här, går det utmärkt ...

Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det måste komma en text, för nu finns det ingen text alls. Det finns ingenting att förhålla sig till i formell mening, men det måste finnas, och det kommer att finnas. Det får vi självfallet se till att underställa nämnden.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Då samråder vi rimligen skriftligt om den. Anständigheten i den samma är det upp till utrikesministern och nämnden att bedöma i det läget.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vill bara nämna – det är inte föremål för formella beslut – att det förekommer en process i samband med den här ESDP-missionen. Det är ett relativt omfattande processande som har föregått. Vid midnatt mellan fredag och lördag – ser man på, en anständig kompromiss – blir det beslut om att med en tyst procedur godkänna den så kallade operationsplanen för ESDP-missionen. Det har varit föremål för icke oväsentliga diskussioner, kan man säga, där vi från svensk sida har varit drivande för att framför allt göra denna operationsplan antydan till mer konkret om hur vi ska hantera de konkreta utmaningarna i minoritetsområdena. Jag säger antydan till mer konkret, för det som nu finns i operationsplanen, vilket vi har sett till att det tas in, är att det tas fram separata dokument som tas upp till den politiska ledningen, det vill säga till Copps i Bryssel, om agerandet i minoritetsområdena. Det gäller framför allt hur vi ska agera i norra Kosovo.

Detta är EU-missionen. Den kommer inte att finnas på plats förrän relativt sent. 120 dagar var planerat, och det kommer att ske successivt. Tanken var att det skulle ske ett övertagande – *transfer of authority* – mellan FN-missionen och EU-missionen. Detta kommer med all sann-
54

likhet inte att ske, vilket komplicerar tillvaron ytterligare >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det kommer att vittra bort FN men kommer legalt att vara kvar. Sannolikt kommer det att vara någon typ av struktur kvar. Men FN kommer sannolikt aldrig att formellt acceptera *transfer of authority*, till exempel EU. Det klarar de inte mot bakgrund av de legala osäkerheterna och oenigheten i säkerhetsrådet. Det innebär att vi har en del osäkerhet om när EU verkligen kan ta över ansvaret för dessa saker. Det ligger *so oder so* på grund av rena resursfrågor en bra bit fram i tiden. Men det innebär också att en hel del av de omedelbara kriser som vi kommer att hantera i minoritetsområdena hanteras under synnerligen oklara omständigheter och med relativt bristfälliga resurser på marknaden.

Men man kommer att besluta om operationsplanen, om ingen invänder, vilket vi är nöjda med nu. Därmed inleds formellt sett ESDP-insatsen. Peter Feith, som ni kanske känner till från andra sammanhang, blir chef för hela den samlade EU-insatsen där. Han kommer sannolikt också att bli dubbelhattad som chef för den internationella civila närvaron. Vi opererar i ett legalt område där vi för ögonblicket sysslar med folkrättens svar på jungfrufödsel. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Men han kommer att vara chef för både den och EU-strukturen och kommer då att sitta med de facto starka exekutiva maktbefogenheter. Han kommer i sin tur att ha en internationell styrgrupp över sig som också är föremål för diskussion för ögonblicket.

Ingenting av detta är föremål för beslut på rådet, men det kan vara bra att veta. Jag utgår från att dessa dokument på ett eller annat sätt är tillgängliga om nämnden är intresserad.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det ska vi nog kunna ordna. Det som vi kommer att göra tekniskt, i och med att det inte är skarpa beslut men onekligen rör på sig och har mycket materiellt innehåll, är att fatta ett förhandlingsuppläggsbeslut. Men ordet är fritt i förhållande till framför allt utrikesministrarnas här presenterade upplägg och ståndpunkt.

Anf. 21 URBAN AHLIN (s):

Läget är nog faktiskt ganska skarpt inför utrikesministermötet på måndag. EU-nämnden har nu under mer än ett år tagit beslut om att det är oerhört väsentligt att EU står enat och att vi har en enig position. Det är på regeringens förslag som detta har lagts fram.

Därför blir man lite oroad när man läser utrikesministrarnas blogg i dag där följande står:

Man får ett intryck av att en begränsad krets av nationer driver ett spel som de egentligen inte vill dra in andra i. Men de gör det på ett sätt som skapar splittring som kommer att leda till problem längre fram.

Det är klart att man då undrar: Vad är det för länder som driver ett spel? Vad är det för slags splittring det handlar om?

När utrikesministern tar upp länder som Spanien och Cypern är det inte direkt någon majoritet av EU:s 27 medlemsstater.

Jag är lite nyfiken på att höra hur situationen egentligen förhåller sig. Vilken krets är det? Vad är det för problem som vi talar om, och vad är det för slags splittring? Det är väl inte så att Sverige är utanför denna

process? Jag har läst intervjuer med utrikesministern där han säger att så fort det handlar om Balkan tittar deltagarna på utrikesministermötet upp och hänvänder sig till utrikesministern om råd och stöd.

Sverige lade i december fram en europeisk strategi för hur EU skulle hantera Kosovo. Jag utgår därför från att vi är väldigt väl informerade om det spel som just nu pågår. Jag är jättenyfiken på att höra det.

Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Från svensk sida arbetar vi fortfarande för att man ska överbrygga detta och få ett beslut som kan omfattas av så många som möjligt. Jag har sagt det tidigare offentligt, och jag tror att jag har sagt det till nämnden också, nämligen att det borde vara möjligt med 26 – möjligen också 27. Det diskuteras olika typer av juridiska abrovinkler av kanske inte alldeles ren karaktär som skulle kunna göra det möjligt att fatta beslut som kanske skulle kunna klara av det cypriotiska problemet också. Men det är så det förhåller sig.

Anf. 23 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det är naturligtvis en mycket spännande och speciell situation just nu, inte minst folkrättsligt. Jungfrufödsel var en biblisk bild. Det är också någonting att tänka på.

I underlagen skrivs det om att det gäller att ha en gemensam politik för hur man ska agera framöver. Detta är det första steget. Men finns det nu ett resonemang om vad som händer efter ett utrikesministermöte på måndag? Hur formerar man sig?

Det är en sak att hitta det första ställningstagandet, om det blir 26, 25 eller 27, om en fråga. Men hur kommer EU därefter att klara uppgiften, och hur är samtalen kring detta?

Jag är också nyfiken på att höra hur de säkerhetsrådsländer som finns inom EU resonerar. Kommer man att agera i någon form efter ett eventuellt ställningstagande från Kosovos sida i säkerhetsrådet? Kommer man att agera där, eller kommer man att agera bara vid sidan av säkerhetsrådet? Det tycker jag också är en intressant fråga.

Anf. 24 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag har egentligen inte någon fråga utan mer en sakupplysning när det gäller Spanien. Jag tror inte att detta har med valrörelsen att göra, utan det har varit väldigt spänt i Spanien under de senaste åren på grund av att katalaner och basker vill ha självständighet.

Naturligtvis är Kosovofrågan jättekänslig fråga för Spanien. Det är oerhört spänt. Det tror kanske inte vi. Vi tänker inte på att det är så i Spanien, men det är faktiskt jättespänt och har varit det under en lång tid, inte bara historiskt utan under de senaste åren. Man går längre och längre och ställer högre och högre krav på självständighet för de autonoma regionerna.

Anf. 25 URBAN AHLIN (s):

Fru ordförande! >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Vi har många gånger i EU-nämnden haft anledning att påtala att utrikesministern är bekymrad över att Sverige inte är med i Quintgruppen. Men det är ganska få länder som är med i Quintgruppen. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är naturligtvis från ett folkrättsligt perspektiv och sådant som Bodil Ceballos tar upp. Men det är ingalunda några nya frågor. Det är ingenting som har dykt upp under den senaste veckan eller under de senaste två veckorna. Detta har man haft tid på sig för ända sedan 1999 när säkerhetsresolutionen 1244 om Kosovo antogs. Det är ingenting som är nytt under solen här. Alla känner till alla folkrättsliga komplikationer.

Det som vi nu kommer att se när det gäller Kosovos utropande av självständighet är att utrikesministrarna på måndag kommer att ta ett beslut om att det nu är upp till respektive land att utveckla sina relationer till Kosovo. Jag är övertygad om att det kommer att leda till att en stor mängd EU-länder under måndagen och i nästa vecka kommer att erkänna Kosovos självständighet.

Den här frågan har diskuterats färdigt. Det som händer nu är naturligtvis ingen bra lösning. Jag vill understryka det. Men det är den minst dåliga lösningen.

Jag tycker att det är lite frustrerande att vi i EU-nämnden, där vi har tagit beslut under ett helt års tid om att det var så viktigt att EU nu skulle uppträda enigt och att vi inte skulle upprepa misstagen från 90-talet på Balkan, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Jag är lite tveksam. Var står Sverige egentligen? Kommer vi att tillhöra den där gruppen? Tyvärr valde utrikesministern att vara på mötet i Davos i stället för i EU-nämnden förra gången. Men jag ställde då frågan till kabinetssekreterare Belfrage om Sverige kommer att vara ett land som drar fötterna efter sig när det gäller erkännandet av Kosovos självständighet. Då fick vi försäkringar här om att det absolut inte var så utan att vi naturligtvis skulle tillhöra den stora gruppen här för att visa enighet. Är det på det sättet? Förhåller det sig så?

Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Urban Ahlin och jag hade ett längre telefonsamtal om detta häromdagen när han ringde till mig och ville ha reda på hur det var. Då var vi rätt överens om hanteringen. Men sedan har han gått in i en lite annan omloppsbana när det gäller politiken.

Då var Urban Ahlin och jag rätt eniga om att om Sverige ligger i ett mittfält var det rätt bra av olika skäl. Det kommer vi nog att göra i detta sammanhang. Han hade inga invändningar mot den hanteringsordning som jag då beskrev för honom.

Det är i stort sett det som jag har redovisat för nämnden, även om jag då var lite utförligare mot Urban Ahlin eftersom han ringde och ville ha privat information. Man ska ju vara hygglig med sådant. Alla som ringer får det om jag har möjlighet.

Vi kan titta på den gruppering av länder som intresserar Urban så mycket. Quintgruppen har den egenheten att innefatta USA. Sedan är det den gamla kontaktgruppen minus Ryssland. Den sattes upp en gång för

väldigt länge sedan och har kommit att fortsätta, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Nu tror jag nog att vi kommer att reparera detta med den internationella styrgruppen och annat. Men det finns självfallet en tendens. Vi är ett relativt utrikespolitiskt aktivt land. Jag vet inte om man på den socialdemokratiska tiden accepterade detta, men om den europeiska utrikes- och säkerhetspolitiken ska fungera accepterar vi inget *directoire* av de stora. Det kan vi inte acceptera. Vi vill att institutionerna ska fungera.

Det är möjligt att Urban Ahlin vill att vi ska vara en doadoakör till de stora. Men det är inte min linje. Min linje är att det är institutionerna och det gemensamma samtalet som ska vara det dominerande. Då ska man bedriva det här med en viss öppenhet när det gäller dokument och så. Det har kanske inte alltid skett när det gäller just den här hanteringen.

Kerstin Lundgren frågade om hur förberedda vi är i de olika sammanhangen. Till att börja med kan jag säga att jag skulle tro att säkerhetsrådet kommer att inkallas vid ytterligare något tillfälle. Det inkallas då sannolikt av Ryssland, men det finns också andra som har folkrättsliga problem. Jag tror inte att de kommer att inkalla säkerhetsrådet. Kineserna är inte fullt så aktiva som ryssarna, men för dem handlar det ju om Taiwanfrågan på ett eller annat sätt. Indonesien sitter väl i rådet just nu, har jag för mig. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Sydafrikanerna tror jag också sitter där för ögonblicket. Av lätt insedda skäl är det här inte någon alldeles lätt fråga för dem.

Men det kommer att leda till att säkerhetsrådet de facto är blockerat. Vi kan inte förvänta oss någonting av säkerhetsrådet i denna fråga, vare sig bu eller bä. Det får i sin tur konsekvensen att vi inte kan förvänta oss vare sig bu eller bä av FN:s generalsekreterare heller. Det ställer till problem på marken när det gäller vem som egentligen har ansvaret.

I formell mening – om man är strikt i folkrättstron – har FN fortfarande det formella ansvaret i alla tänkbara delar. En självständighetsförklaring är i formell mening olaglig, för den riktar sig mot FN och säkerhetsrådets auktoritet – i formell mening. I och med att man inte kan ta tillbaka detta från FN:s sida kommer vi, åtminstone i ett övergångsskede innan de facto-förhållandet har etablerat sig och tagit över från de jure-förhållandet, att hamna i gråzoner av olika slag, som inte blir alldeles lätta att hantera.

Det förekommer självfallet planering för vad EU-missionen ska göra. Den är fokuserad på rättsstatsområdet. Där finns en poliskomponent. Där finns också en komponent där vi har haft anledning att ställa oss en del frågetecken angående planerad användning av *riot police* upploppspolis – vad kallar vi det på svenska? Kravallpolis heter det. Vi är dåliga på det i Sverige. Men det finns andra länder som har bättre förutsättningar för att tillhandahålla kravallpolis. Exakt var och hur den ska användas är en rätt känslig materia som kräver en del politiska avvägningar.

Den internationella civila närvaron kommer att ha mycket omfattande exekutiva befogenheter. Man kan annullera lagar och annullera beslut som fattats av Kosovomyndigheter. Den legala basen är från vår utgångspunkt 1244, så jag tror att vi från svensk utgångspunkt klarar detta någorlunda.

Den internationella civila närvaron är väl en *touch and go* från legal utgångspunkt, men tanken är att den legala basen ska vara att de inbjuds av Kosovos myndigheter genom att Kosovos myndigheter säger att de avstår kompetens och makt till den internationella närvaron. Det funkar väl så länge det inte plötsligt blir en konflikt. I detta ligger ju att om vi skulle komma i konflikt med dem skulle de i princip kunna avskaffa den internationella maktställningen över en natt. Det kan vara bra eller dåligt, men det är i alla fall en abrovink i den konstruktion som har kommit att bli nödvändig genom att vi inte har vare sig någon överenskommelse eller någonting från FN:s säkerhetsråd. Vi arbetar i det som jag schablonmässigt kallar "folkrättslig jungfrufödsel" och försöker få detta att fungera.

Som jag väl har sagt på nämnden åtskilliga gånger tidigare är den avgörande utmaningen den ekonomiska utvecklingen, förutom den politiskt spända period som vi nu kommer att gå igenom i Kosovo, med serberna och minoriteterna, med Serbien och i regionen. Hur ska man få detta att fungera på ett sådant sätt att människor om två eller tre år märker att det blir bättre? Att arbetslösheten inte ökar utan minskar tror jag är det alldeles avgörande. Detta är enligt min mening inte möjligt att åstadkomma om vi inte har en fungerande regional samverkan med öppna gränser, öppen handel och öppna kommunikationer.

Det förutsätter i sin tur att vi återetablerar den regionala samverkan som med betydande sannolikhet kommer att få ta en betydande smäll under de kommande månaderna. Vi kan nog förutse att de regionala samverkansstrukturer som vi har byggt upp med viss möda under relativt lång tid kommer att gå bakåt mer eller mindre väsentligt under en tid. För det kommer det att finnas ett ekonomiskt pris. Det kostar pengar i ekonomier när integrationen går bakåt. För detta finns också ett politiskt och ett socialt pris.

Därmed är inriktningen från vår sida att hantera den komplicerade politiska och juridiska situationen, minoritetssituationen i Kosovo, så att vi inte får vare sig strider eller flyktingrörelser som är alltför omfattande, ekonomin och regionen, så att vi efter en period som kommer att bli besvärlig kan återvända till en regional samverkan som gör att vi kan börja få i gång ekonomierna igen. Vi har en tillväxttakt på 5–6 procent i regionen, vilket inte är så pjåkigt i alla fall, men inte i Kosovo; där är det i stort sett noll av olika skäl.

Får den regionala samverkan en smäll, så att vi går ned en hel del i regionen och går ned på minus i Kosovo under en period, vilket inte alls är uteslutet, så blir det bökigt. Då måste vi upp relativt snabbt igen, och då måste politiken redan nu inriktas på detta. Vi har talat om olika typer av regionala initiativ, regionala konferenser och regionala infrastruktur-satsningar som skulle kunna hantera detta på ett eller annat sätt. Detta har inte riktigt varit i fokus för de förberedelser som har skett framför allt från Quintgruppen, som så gott som uteslutande är fixerad vid den kortsiktiga erkännandefrågan. Det är en del av problemet, men det är inte nödvändigtvis det som kommer att vara mest besvärligt om vi tittar framöver.

Förlåt, Bodil Ceballos! >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen**
<<<

Jag skulle också i fullständighetens namn för EU-nämnden vilja nämna den faktorn att vi är olika nationer när det gäller vår inställning till Internationella domstolen i Haag. Sverige tillhör de nationer som, på goda grunder enligt min mening, inte har några reservationer eller undantag över huvud taget. Ett annat extremfall är USA, som bara har undantag och reservationer. De omfattas praktiskt taget inte alls av det internationella juridiska systemet.

Detta innebär att länder som Sverige och Norge – jag tar två för att göra Urban Ahlin glad – har samma situation och exakt samma inställning i frågan. Vi måste kalibrera vår inställning mot bakgrund av att vårt agerande måste tåla en prövning i Internationella domstolen längre fram. En sådan prövning kan mycket väl komma. Det är inte nödvändigtvis fel, skulle jag säga, men vi måste kalibrera vår inställning så att vi klarar denna prövning med någorlunda bevarad folkrättslig anständighet.

Anf. 27 URBAN AHLIN (s):

Fru ordförande! Carl Bildts mångordiga utläggningar påminner mig om en desperat boxare som försöker få tiden att gå, så att han ska klara sig till nästa runda och få lite paus.

Hanteringsordningen, utrikesministern! Anledningen till att jag ringde upp dig var att jag tycker att det är väsentligt att man ibland i avgörande nationella frågor som har betydelse för Sveriges ställning i världen försöker ha ett samarbete mellan regeringen och oppositionen.

Jag kommer till detta. Frågan är hur ofta man kan ringa en utrikesminister som sedan använder samtal på det sätt du gör. Det är närmast så att vi i fortsättningen får vara på en kafeteria någonstans där det kan vara 15–20 vittnen, så att vi vet vad vi har talat om.

Det jag tog upp var att jag tycker att det är oerhört olyckligt att det svenska erkännandet av Kosovo kommer att ske efter det ryska presidentvalet. Det var hela min poäng i det samtal vi hade. Jag tycker att det ger fullständigt fel signaler. Det var det vi hade en diskussion om, herr utrikesminister.

Och det är precis det jag skulle vilja fråga om nu. Vem är det som är i omloppsbana egentligen? Utrikesministern har talat om att vi ska tillhöra kärnan och att vi ska finnas med där saker och ting avgörs. Du har presenterat europeiska strategier och spelat högt när det gäller Balkan.

På måndag avgörs den här frågan. Då är frågan om vi ska tillhöra mittfältet, som du säger. Det är korrekt – det var vad jag ville i samtalet. Sverige ska tillhöra mittfältet. Vi behöver inte vara de första, men vi ska inte heller tillhöra det sista gänget, utan vi ska tillhöra mittfältet. Då fick jag lugnande besked av dig: Jojo, så blir det nog.

Men så är det ju inte! Jag har kollat runt i Europa och pratat med massor av huvudstäder runt omkring. Det sker just nu en samordnad aktivitet i EU för att ge ett koordinerat svar på måndag och i den vecka som kommer. Jag tycker att det är olustigt att Sverige efter ett ryskt presidentval kommer att gå ut och säga att vi ska erkänna Kosovos självständighet. Jag förstår inte det. Det är en olycklig koppling, och jag har fortfarande mycket svårt att förstå det. Det var det jag talade om för Carl Bildt i det där telefonsamtalet.

Man undrar vem som egentligen är i omloppsbana och vem som tillhör kärnan. Jag är lite nyfiken på det nu. Vad tänker Sverige göra? Vad

ska du säga på EU-toppmötet? Det är klart att det kommer att handla om hur samordnade vi ska vara. Ska vi göra om misstaget från 90-talet, när olika länder gick i olika hastigheter i relationerna till Balkan? Det är klart att det är olyckligt att det finns länder som inte ställer upp på enigheten, som Cypern eller Spanien. Självklart, men de har naturligtvis sina skäl till det. Ibland får man vara nöjd med att det kanske går att samla 20 länder bakom en linje.

Jag är nyfiken på att höra var Sverige ligger i processen. Är vi med på att skriva ett dokument där det står att EU:s medlemsländer ska utveckla en relation till Kosovo? Det sker naturligtvis på nationell basis, för det är inte EU som erkänner andra stater. Men det intressanta är just vad som sker direkt efter. Om alla länder skulle dra fötterna efter sig som Sverige skulle det inte vara någon vidare bra signal från Europa om hur allvarligt vi tar på situationen på Balkan. Det är det som är cloun för hela måndagens möte.

Sedan kan utrikesministern mångordigt och vältaligt utveckla allt annat om regional samverkan, om hur EU ska vara öppet för Serbien, om hur EU-medlemskap för dessa länder har betydelse i framtiden och så vidare. Absolut! Vi delar den åsikten fullständigt, helt och klart. Men den här nämnden har under ett års tid sagt att EU ska agera enigt. Nu når vi inte dit, och då handlar det om att försöka skapa en så stor och bred enighet som möjligt. Då handlar det om vad Sverige gör med erkännandefrågan. Det är det som är den stora elefanten i butiken.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Vi får be alla inblandade att hålla personliga vendettor och telefonsamtal utanför nämnden och hålla oss till det som möjligtvis är viktigt att ytterligare tillföra inför rådsmötet och det rådsmötet kan göra nu i början av veckan. Är det någonting i det som utrikesministern vill lägga till?

Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej. Jag tror att jag har besvarat alla Urban Ahlins frågor flera gånger.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Det tror jag också.

Jag konstaterar sammanfattningsvis och totalt sett att det även i dag finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Anf. 31 URBAN AHLIN (s):

Vi har inte fått någon redovisning av något upplägg över huvud taget. Jag vill absolut meddela det. Det finns ingen text, inget underlag. Vi har hört många ord. Men på måndag gäller det. Då är det skarpt läge. Vi behöver ha en diskussion om hur detta ska ske. EU-nämnden har under ett års tid fattat beslut om enigt uppträdande i EU. Detta utgår jag från att vi inte ska störa den sista dagen i hela processen.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Diskussionen har vi haft den senaste halvtimmen.

Anf. 33 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Urban Ahlin diskuterar en helt annan fråga, som EU-nämnden formellt sett inte har med att göra.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:
Det är det jag försöker säga också.

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Detta kan jag, Urban Ahlin och jag, diskutera i något annat sammanhang. EU-nämnden har att konsultera vårt beslutsfattande i EU, icke nationellt beslutsfattande. Det har vi andra konstitutionella former för, till exempel Utrikesnämnden. Vi koncentrerar oss på EU-beslutsfattandet och de slutsatstexter som kommer att antas. Det är det vi ägnar oss åt.

Sedan kan vi ägna oss åt både telefonsamtal och polemik i övrigt, men det har inte med EU-nämnden att göra.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:
Nej. Det försökte jag säga förut också.
Det vi gör enligt riksdagsordningen är dels att samråda inför slutsatser, som vi inte har i det här fallet, vilket också har framgått under den senaste halvtimmen, dels att förbereda beslut i ministerrådet.
Då har jag förstått av den muntliga föredragningen att vi kan förvänta oss ett beslut om själva rättsstatsinsatsen. Björn Lyrvall skakar på huvudet.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Detta tas som tyst procedur.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:
I så fall kan vi för dagen gott nöja oss med att tacka för informationen och samråda skriftligt. Det var egentligen med anledning av det sistnämnda som jag ville göra det här andra.

Anf. 39 URBAN AHLIN (s):
Ordföranden avslutade med att säga att regeringen hade redovisat ståndpunkterna. Problemet är att den ståndpunkt vi har kunnat läsa finns på utrikesministerns blogg, där han säger att det finns en liten grupp av länder som nu gör något som han inte har en aning om. Det kommer att presenteras på måndag, och han är rädd för att det skapar splittring. Jag tror att utrikesministern står på den lilla sidan i Europeiska unionen. Det finns länder som kommer att presentera ett underlag som han inte är involverad i. Då är det lite svårt att vara klar över vad som är regeringens ståndpunkt utifrån detta material, som vi inte har sett och som en stor majoritet av EU-länderna har arbetat fram.

Det finns ingen ståndpunkt. Carl Bildt kan inte ens ha en ståndpunkt eftersom han inte vet vad som står i papperen.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:
Detta har nu Urban Ahlin sagt ett antal gånger. Vi har hållit på i mer än en halvtimme. Nu försöker jag säga att det vi kan göra inför mötet är

att tacka för informationen i dag. Om vi inte ska fatta beslut om förhandlingsupplägg eller slutsatser behöver man heller inte göra något femte inlägg för att säga vad man tycker. Den information som finns har vi ju fått muntligen. Vill utrikesministern tillägga något?

2007/08:20

15 februari

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej. Jag har redogjort för vår inställning till den plattformstext som ska komma, och jag har redovisat vad jag tror att den kommer att landa i. Men det är klart att vi kommer att underställa texten. Sedan följer det andra ståndpunkter, men det är detta som gäller för EU-nämnden och för konsultationerna här.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i dag och återkommer med skriftligt samråd om det blir läge för det. Då är vi överens även i presidiet.

Då går vi över till punkt 3 om den europeiska grannskapspolitiken. Där finns det texter, dels om grannskapspolitiken som sådan, dels en text i två versioner om Moldavien. Rimligen är det den senaste versionen som gäller. Det är väl en uppdaterad version som har kommit på bordet.

Frågan har varit i nämnden förut, dels inför utrikesministermöten, dels inför toppmötet. Senast det var beslut i nämnden var i juni förra året, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt, men frågan har tagits upp här i andra former också.

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det här är väl inte en särskilt kontroversiell materia. Det är två slutsatstexter, varav den ena har kommit i en senare version, angående Moldavien. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

ENP-texten i största allmänhet handlar om något som är ett kärt svenskt område. Vi försöker driva på den här politiken. Vi är i allt väsentligt nöjda med texten. Det vi har anledning att peka på är att den måste operationaliseras i förhållande till de olika länderna. Det som vi framför allt just nu ägnar oss åt är kanske Ukraina. Nu är jag lite utanför den formella texten igen, men det må väl vara tillåtet om det intresserar nämnden. Vi har bland annat ett möte om detta på söndag med utrikesministrarna från de baltiska och nordiska staterna, Polen och Ukraina för att efter det att Ukraina har undertecknat WTO-avtalet kunna se hur vi kan stimulera utvecklingen i övrigt också. Vi hade överläggningar också med kommissionspresidenten Barroso om detta.

Även när det gäller Georgien har vi försökt driva på utvecklingen lite i olika delar. Sedan är det den separata texten om Moldavien, där Sverige har varit och är relativt engagerat, både genom att vi är den största bilaterala bidragsgivaren och genom att vi har ett visst politiskt engagemang för att ge Moldavien ett tydligare europeiskt perspektiv och kanske också i någon utsträckning för att bidra till konfliktlösning. Transnistrienkonflikten är ju en av de frusna konflikter som vi ägnar oss åt i Europa. Men de texter som nu har lagts fram är vi tillfredsställda med.

Anf. 44 URBAN AHLIN (s):

Här vill jag ge regeringen fullt stöd. Jag tycker att de initiativ som regeringen tar i grannskapspolitiken är alldeles utmärkta. Jag vill också peka på något som riksdagens utrikesutskott länge har arbetat med, nämligen att man ska få viseringsstationer där människor i vårt grannskap lättare ska kunna söka viseringar till Europa. Jag tycker att det är bra att det börjar utvecklas ett sådant forum.

Här har regeringen mitt fulla stöd.

Anf. 45 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag vill fråga lite om det som står i punkt 7 i slutsatserna i förhållande till det material vi har fått ut om en stark europeisk grannskapspolitik, där man bland annat nämner Västsahara. Vad görs i det här fallet för att tvinga eller pressa Marocko att gå med på den folkomröstning som har begärts i så många år? Det verkar inte komma särskilt långt. Nu är det inte bara Västsahara utan också många andra konflikter som är inkluderade i grannskapspolitiken, men det är viktigt att vi pressar på de här länderna. Hur mycket gör man det med grannskapspolitiken?

Vi har migrationsströmmar, flyktingar och asylsökande från Västsahara i Sverige som vi skickar tillbaka. Så fort vi har ett närmare samarbete med ett land verkar vi anse att det är ett säkert land. Men man kan inte anse att Marocko är ett säkert land för en från Västsahara.

Den här problematiken måste man lösa på något sätt, tycker jag, och jag skulle vilja att regeringen driver detta.

Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Svaret på frågan vad vi i ENP-sammanhanget gör för Västsaharakonflikten är väl med all sannolikhet, så vitt jag förstår, att vi gör väldigt lite. Skälet till det är inte allmän slöhet utan att det i allt väsentligt är en FN-process. Nu pågår dessutom direkta, bilaterala överläggningar. Jag tror inte att det är aktuellt att på något sätt ta in det i ENP-processen.

Det finns andra fall med konflikter i det omedelbara närområdet där vi ibland har en situation där det är FN som agerar. Det är viktigt i sådana här sammanhang att man har en internationell organisation eller ett *framework* som har *the lead* när det gäller *conflict resolution*. När det gäller Västsahara är det FN som har det, och nu har det dessutom kommit till direkta förhandlingar. Jag tror att det har varit tre förhandlingsomgångar. De har kanske inte lett till några spektakulära framsteg – sannolikt inga större framsteg alls – men i ljuset av konfliktens karaktär är tre förhandlingsomgångar i sig, där parterna har suttit ned tillsammans och gått igenom material, att betrakta som åtminstone ett visst framsteg. Såvitt jag förstår har de dessutom kommit överens om en fjärde förhandlingsomgång. Så länge förhandlingar pågår finns det anledning att följa den processen i den mån vi kan det och ge den vårt stöd. Det återstår att se vad den leder till.

Anf. 47 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag tar upp detta med tanke på att det i grannskapspolitiksdokumentet, meddelandet från kommissionen, tydligt står att det fortfarande pågår många låsta konflikter i närområdet. Man tar upp Transnistrien, Abchazien, Sydossetien, Nagorno-Karabach, Mellanöstern och Västsahara.

Man skriver att EU har ett direkt intresse av att arbeta tillsammans med partnerländerna för att lösa konflikterna eftersom dessa undergräver EU:s ansträngningar att främja politiska reformer och ekonomisk utveckling i närområdet. Det ingår alltså i det här arbetet.

Jag tycker att det här är ett bra tillfälle att trycka på mer. De förhandlingar som pågår verkar inte leda särskilt långt, och ungdomar i Västsahara börjar tröttna på att inte opponera sig och att inte ta till vapen. Det är en konflikt som faktiskt ökar i intensitet, inte minskar.

Anf. 48 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag delar i allt väsentligt den bedömningen. Samtidigt måste vi inse våra begränsningar. Det är bara en förhandlingslösning som kan leda till något. Det går inte att driva igenom en lösning gentemot den ena eller andra parten.

När de två parterna nu sitter ned och samtalar är det åtminstone något, även om det är rätt betydande motsättningar mellan dem. Det finns paralleller i Kosovofrågan, men jag ska kanske inte dra dem nu. Men lösningar av den arten är inte tillgängliga i det här fallet. Här hoppas vi att det på ett eller annat sätt ska gå att nå en politisk lösning genom FN-formatet eller genom de direkta förhandlingarna.

Kan vi göra något i ENP-processen för att stödja detta kan vi självfallet titta på det, men det finns mig veterligen icke på radarskärmen just nu.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 4 om en diskussion angående fredsprocessen i Mellanöstern. Det är också ett ärende som återkommer i nämnden och som har varit här förut, senast inför förra utrikesministerrådet, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt. Dock finns det inget att sätta på pränt just nu. Det finns i alla fall inga slutsatsutkast nu. Vi får väl lyssna på utrikesministern.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vet inte om det är så mycket att lyssna på av den enkla anledningen att det här står att det ska bli en diskussion. Vi hoppas att det kan bli något av en diskussion, men min prognos skulle vara relativt mörk när det gäller möjligheterna att hinna med detta på mötet.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Sedan är det vår plan att från svensk sida mer utförligt återkomma när det gäller EU:s roll i fredsprocessen i Mellanöstern vid det kommande utrikesministermötet. Vi bedömer helt enkelt inte att det kommer att finnas utrymme vid detta möte för att ta upp en längre diskussion om detta. **>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<**

Anf. 51 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag skulle vilja veta lite om vad som pågår i Libanon. Jag blev uppringd från Libanon i går av en ung svensk tjej som bor därnere och som grät och skulle hem. Hon hade bokat biljett till i dag. Det är oerhört

spänt, och det blir bara värre och värre. Det skulle vara intressant att veta vad som pågår också från ert håll.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag är inte alldeles säker på att jag kan bidra med särskilt mycket. Jag konstaterar att vi har haft en betydande upptrappning under de senaste dygnen av framför allt Hizbullah. Det hade ju att göra med den person som dödades för ungefär tre dygn sedan i Damaskus. I åtminstone den delen av Libanon har stämningssläget skruvats upp högst avsevärt.

Utan att veta det säkert är det nog rimligt att säga att detta inte har underlättat den allmänna politiska processen med att försöka få en lösning på presidentfrågan. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Arabförbundets generalsekreterare Amr Moussa har också varit där vid ett antal tillfällen för att försöka få en lösning.

Det förefaller – eller föreföll åtminstone före de senaste dagarna – som om man hade kommit överens om något som man kunde leva med även om det inte nödvändigtvis innebar en lösning. Om de senaste dagarnas spända situation med Hizbullah kommer att förändra detta kan jag för ögonblicket inte bedöma.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Det finns inte så mycket annat att göra i den här frågan än att tacka för informationen för i dag.

Vi går vidare till punkt 5 om Tchad med mera. Där finns det däremot slutsatsutkast i den blå mappen. Den här frågan har också varit i nämnden förut, närmast inför förra mötet, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt.

Jag ska också nämna att i den här frågan dels i går har varit utskottsinformation, liksom i alla frågor på rådsagendan, dels sammanträde i det sammansatta försvars- och utrikesutskottet i går. Det ska vi respektera här i nämnden. Även här finns det ju en bilateral fråga om vad Sverige gör i området, och den är inte föremål för rådsbehandling. Det ber jag ledamöter med flera att respektera.

Anf. 54 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Däremot är den allmänna situationen i Tchad föremål för rådsbehandling. Det reflekteras väl i utkastet till slutsatser. Tidigare diskuterade vi, fokuserade på och fattade beslut om en mission till Tchad, fokuserad på humanitärt skydd, det vill säga som en del av en FN-mission. Det är ju säkerhetsrådets resolution 1771 som både deployerar en stark FN-polisoperation, en humanitär operation och så en militär EU-komponent i detta. Nu ser vi även ett behov av att vara tydliga också när det gäller den politiska processen i själva Tchad.

Jag ska inte förlänga nämndens sammanträde genom att fördjupa mig alltför mycket i den interna politiska situationen i Tchad. Jag vill inte påstå att jag kan allt om den, men jag kan i alla fall väsentligt mycket mer om den nu än vad jag kunde tidigare. Den är komplex, för att uttrycka saken försiktigt. Det är väl uppenbart att vi från EU:s sida inte kan vara närvarande i landet utan att intensifiera de ansträngningar som måste till för att få en lösning på de politiska problemen.

Jag säger intensifiera ansträngningarna. I texten återkallas den politiska överenskommelse från den 13 augusti mellan de politiska partier som icke tillhör den väpnade oppositionen. De är inte nödvändigtvis så stora och så välorganiserade, men de kallas politiska partier. Det var ett avtal som i allt väsentligt framförhandlades under ledning av EU:s representant i N'Djamena, det vill säga kommissionens representant i detta konkreta fall. Det har redan tidigare funnits en EU-roll i den politiska processen.

Vad som nu måste till är att se om man kan fortsätta denna process och eventuellt bredda den. Där finns vissa frågetecken angående om vissa av ledarna för den legala oppositionen har varit inblandade i de väpnade aktiviteterna. Vi har haft anledning, vilket understryks här, att göra klart att de som nu är fängslade ska frigges, och det kan också finnas förutsättningar för att undersöka om det är möjligt att bredda den dialogen till att också innefatta en del av de tre grupper som har varit inblandade i de väpnade operationerna. Här finns en medlingsmission från Afrikanska unionen med Libyen och Kongo. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det föregrips inte direkt i det här, men i detta sammanhang ger vi en ökad betoning på de mer politiska interna förhållandena i Tchad.

Det finns även anledning att rent allmänt uttrycka bekymmer för situationen i Darfurområdet. Den samvariation mellan Tchad och Darfur som vi har talat om tidigare har nu blivit relativt uppenbar. Det som har inträffat de senaste veckorna har gjort situationen i Darfur ännu mer svårhanterlig än vad den var från början.

Anf. 55 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Det här är en insats som vi har varit fullständigt eniga om i riksdagen, och det finns fortfarande enighet runt den här insatsen. För att insatsen ska vara framgångsrik är det helt avgörande att den uppfattas som neutral och opartisk, just det som understryks i underlaget.

Förutsättningarna för detta har dock tydligt försvårats genom den senaste tidens utveckling i Tchad. Genom konfrontationen i månadsskiftet januari/februari har möjligheterna för styrkan att just agera opartiskt och neutralt tydligt försämrats, dels genom att de rebellgrupper som stod utanför presidentpalatset tidigt deklarerade att de motsätter sig insatsen, dels genom Frankrikes agerande.

Jag skulle vilja höra lite mer om vad utrikesministern anser, för det är ett problem att Frankrike, samtidigt som vi har en gemensam EU-insats som ska uppfattas neutral och opartisk och där Frankrike har en ledande roll, har ett eget spel vid sidan om där man kör något slags solorace i Tchad och backar upp regimen väldigt tydligt.

Jag vet inte hur mycket man ska lita på medierapporteringen från månadsskiftet januari/februari, men det fanns signaler om att Frankrike var beredda att evakuera Déby från presidentpalatset. Det fanns signaler från Frankrike om att de var beredda att göra egna insatser, interventioner, för att stötta upp regimen vid sidan av den här insatsen.

Detta gör situationen oerhört problematisk. Det går inte att bortse från Frankrikes roll och deras solorace. Det skulle vara intressant att höra hur man tänker hantera detta inom EU-kretsen när nu Frankrike agerar på ett

sätt som jag anser äventyrar hela insatsens möjlighet att vara framgångsrik.

Anf. 56 URBAN AHLIN (s):

Det hade varit ganska kul att i dag redovisa en del av de samtal jag och Carl Bildt har haft om Tchadinsatsen, bland annat på telefon. Men jag ska låta bli det. Jag tänkte inte att jag skulle delta i det spelet.

Det Hans Linde tar upp är en oerhört väsentlig fråga, och den har bäring också på att säkerhetsrådet har uttalat att man stöder president Déby. Det är klart att det då blir lite besvärligt att hålla just den här neutraliteten i konflikten.

Jag är helt enkelt nyfiken på hur vi nu resonerar med fransmännen. De sitter ju med i säkerhetsrådet, de har fått fram uttalanden från säkerhetsrådet om att man stöder presidenten, och vi vet, precis som Hans Linde säger, att Sudans och Tchads regeringar slåss med respektive *proxies* och rebellrörelser som man ställer mot varandra.

Det är alltså en väldigt svår och farlig insats, men jag vill ändå betona att vi har varit eniga. Det är en insats som verkligen behövs, och den är perfekt anpassad för att använda i EU:s militära kapacitet just för detta. Det är ett utmärkt uppdrag att skydda flyktingar som givetvis lever under fruktansvärda förhållanden.

Men just frågan om neutralitet i relationen Frankrike, att de sitter i säkerhetsrådet och att det faktiskt finns ett säkerhetsrådsuttalande om att man ska stödja Déby gör att det blir lite krångligt. Det är ingen tvekan om det. Jag är lite nyfiken på att höra mer om detta från utrikesministern.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag är inte säker på att jag delar Hans Lindes uppfattning. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Det är klart att det hade varit bättre om den här styrkan hade haft en icke-fransk majoritet. Detta är en ståndpunkt som inte minst omfattas av Frankrike självt. Nu blev det så på grund av tillkortakommanden under EU:s styrkegenereringsprocess att majoriteten är fransk. Det rör sig om 55 procent eller något i den stilen. 45 procent kommer från andra länder.

Men vår bedömning är att Frankrike i en mycket besvärlig situation har agerat på ett sådant sätt som icke har komprometterat denna mission, och de har varit väl medvetna om detta perspektiv hela tiden.

Vad sedan gäller de olika rebellernas inställning till EU-missionen har det varit lite olika bud på den punkten. När rebellerna var inne i huvudstaden lät de meddela att EU-missionen var välkommen. Tillfrågade om de inte hade sagt motsatsen innan sade de att det var då det. Nu är det ett annat läge. Sedan såg jag att en av rebellrörelserna under en av de senaste dagarna har sagt att de är mot EU-missionen.

Det är väl i och för sig rätt sannolikt >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Däremot är det alldeles uppenbart att de har undvikit varje form av stridskontakt eller opposition mot någonting som har sett ut

som om det har haft med EU eller Frankrike att göra. Man har gått runt allting och också från deras sida enbart inriktat sig på den interna striden.

Vår bedömning är att säkerhetssituationen för missionen förmodligen inte har förändrats på något avgörande sätt. Däremot har komplexiteten i den politiska bilden i hela regionen ju förändrats på ett relativt dramatiskt sätt.

2007/08:20

15 februari

Anf. 58 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag ska inte förlänga diskussionen, men jag tycker nog ändå att utrikesministern förminskar de problem som finns. Man kan inte bara se dem i ljuset av det som hände i månadsskiftet, utan man får ju se Frankrikes agerande i ett längre perspektiv – som en gammal kolonialmakt som i decennier har varit djupt inblandad i de interna affärerna. Frankrike har tidigare militärt intervenerat för att skydda Déby, och det finns ett försvarsavtal mellan den franska staten och den tchadiska som direkt går ut på att man ska stötta upp regimen, om jag har förstått det rätt.

I vilket fall som helst är det centrala här inte om vi som sitter i det här rummet uppfattar att detta är en opartisk insats eller inte. Det relevanta är hur insatsen uppfattas på marken i Tchad. Där har man inte tillgång till all den information som vi har här, och jag tror att det är det vi behöver fokusera på: Hur upplevs och uppfattas den här insatsen i Tchad? Där finns det, tror jag, centrala problem.

Jag vill också understryka det som togs upp tidigare, nämligen den repression som funnits den senaste tiden mot den civila oppositionen. Där är det nu viktigt att markera mot Déby att de delar av den civila oppositionen som inte är kopplad till rebellgrupperna ska släppas fria och få möjlighet att verka. Man måste slå vakt om deras mänskliga rättigheter.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Jag håller i allt väsentligt med Hans Linde när det gäller den allmänna inriktningen. Opartiskheten i detta sammanhang är viktig. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Jag vill också understryka det som sades: Det är viktigt att de politiska fångarna, eller de som nu har fängslats, frigges. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Men att utöva politisk aktivitet för att få fram dem tror jag är viktigt.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 6, Kenya. Även där finns slutsatser i den blå mappen. Frågan har varit här i nämnden förut. Utrikesministern ser ut som om han vill säga något, och det ska han få göra.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har nåtts av en nyhetsrapportering om att Kofi Annan har lyckats nå en överenskommelse som handlar om en ny författning och sådant

inom loppet av något år. Detta reflekteras icke i dessa slutsatser. Om den nyhetsrapporteringen är rätt skulle jag väl anta att det också kommer att reflekteras i någon förändring i slutsatserna. Det tror jag inte stöter på någon större patrull hos EU-nämnden, men då får vi återkomma med en mer fullständig text om så blir fallet, vilket jag bedömer är rätt sannolikt.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi får höra med ledamöterna. Jag trodde inte heller att det skulle vara så kontroversiellt här, men så är det i alla de här frågorna. Vi förhåller oss till det vi har på pränt för dagen. Har vi inget på pränt för dagen får vi återkomma. Kommer det något nytt på pränt under rådet får vi återkomma då också. Så är det även i detta fall. Men det finns en version 1 som vi ändå ska ta ställning till så att vi har det gjort. Och så har ni hört utrikesministerns lilla brasklapp i, förhoppningsvis, positiv riktning.

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns majoritet även i detta ärende.

Jag går vidare till punkt 7, Burma. Där finns det också slutsatser i mappen. Jag måste läsa innantill, men själva förordningen om sanktioner, eller förändrade sanktioner, förväntas bli en A-punkt som behandlas på konkurrenskraftsrådet, det vill säga tekniskt sett egentligen inte på utrikesministermötet. Men ni kommer bergis att prata om frågan i alla fall.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Inte om *den*, tror jag.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Under alla omständigheter finns det slutsatser i den blå mappen. Frågan har varit i nämnden förut, i december, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det är inga större sensationer i detta. Det som har tillkommit sedan vi diskuterade detta senast är väl mer det som utannonserades i Burma för några veckor sedan, att man ska ha ett referendum om en ny konstitution i maj och att man förbereder sig för flerpartival 2010. Vad som understryks i det här är att detta är meningsfullt endast om det finns en öppenhet för olika politiska krafter att delta i den här processen. Det är alltså inte ett totalt avvisande av detta men det är krav som går ut på att denna process är meningsfull bara om den är öppen för alla politiska krafter, och det har vi ännu inte sett tecken på.

Anf. 66 HILLEVI LARSSON (s):

Det är ju väldigt viktigt att behålla trycket i den här frågan. Det tenderar tyvärr att bli så att när medierna skriver och rapporterar är trycket hårt. Sedan riskerar det att tunnas ut. Det är viktigt att se till att sanktionerna verkligen blir verkningsfulla och täcker in de stora områden som fortfarande tyvärr i praktiken står utanför. Det finns ju till och med europeiska intressen där. Det är bland annat ett franskat bolag som är placerat i området. Jag tror att det finns anledning att utvidga sanktionerna så att det inte bara blir symboliskt utan faktiskt får en reell effekt. Är det något

sätt man kan påverka Burma på är det väl ändå med ekonomin. Den här regimen lever ju i lyx och överdåd. På det sättet kan man trycka på både politiskt och ekonomiskt.

Sedan är det också viktigt, om man skulle sända ut positiva signaler till juntan, att det inte bara blir för skenframsteg. Vi såg ju hur det blev senast när de hade allmänna val. Det ledde till en jordskredsseger för oppositionen. Men det fick inga resultat i praktiken, och ledaren internerades i sitt eget hem. Jag tror alltså att det finns all anledning att se till att detta inte bara blir ett spel för galleriet och symboliskt utan att det verkligen händer något.

Sedan tror jag också att det är väsentligt att lyssna på oppositionen – de vill ju att sanktionerna ska utvidgas – och att man faktiskt sänder ut positiva signaler till oppositionen. Det handlar om allt från politiskt stöd till bistånd. Fattigdomen är ju också fruktansvärd. Det finns all anledning att kanske kanalisera stödet den vägen. Min fråga är om vi i Sverige kan tänka oss att ta en ledande roll i det här arbetet och pressa på.

Anf. 67 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag håller faktiskt helt med om allt som Hillevi Larsson säger, så jag har inte så mycket att tillägga. Jag skulle bara vilja undra litet över det som står i den kommenterade dagordningen. Regeringen säger att man vill kombinera sanktionsspåret med positiva signaler till juntan för det fall att konkreta politiska framsteg görs. Det är väl en självklarhet att om det görs riktiga, reella, konkreta politiska framsteg ska man skicka ut positiva signaler. Men just som Hillevi Larsson understryker har vi ju i dagsläget inte sett några sådana positiva politiska framsteg i realiteten. Den process som pågår om val och konstitution har ju varit en process där den legitima regeringen, oppositionen, är exkluderad. Då är frågan: Är det här ett läge att börja diskutera positiva signaler i?

Jag tycker nog inte att vi ännu så länge har sett en förändring i Burma som gör att det är relevant att börja diskutera positiva signaler till juntan. Vi behöver avvakta och se betydligt tydligare förändringar innan det är dags att lyfta upp en sådan här diskussion. Därför blir jag lite fundersam när man uttrycker sig på det sätt som man ändå gör i den kommenterade dagordningen, att man redan nu, i det här läget, börjar prata om positiva signaler.

Anf. 68 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag fastnade på exakt samma sak som Hans Linde här. Det här med positiva signaler har vi ju talat om i tidigare resolutionstexter om jag inte missminner mig. Vi har åtminstone pratat om det väldigt mycket här i nämnden. Juntan har naturligtvis tagit del av det som sägs i EU. Då är väl det här den positiva signal som de tror att vi ska nappa på. Det är helt enkelt en form av PR-trick för att få oss att släppa på sanktionerna eller inte göra dem värre än de redan är. Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi verkligen ligger på och att vi inte ser det här löftet om folkomröstning som den positiva signal som skulle kunna legitimera att sanktionerna mildras, eller i alla fall inte skärps. Det behövs skarpa sanktioner.

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Vi har diskuterat sanktionspolitiken vid åtskilliga tidigare tillfällen. Vi har nu sanktioner på plats. De är nästan så omfattande som de kan vara från europeisk sida, men om jag inte missminner mig är de i storleksordningen 1 % av den burmesiska utrikeshandeln. Den europeiska handeln med Burma är gränsande till obefintlig. Den som sker, sker antagligen på smugglingsvägar som vi inte kommer åt i alla fall. Ett franskt oljebolag äger en pipeline där. Skulle man säga åt dem att sälja den skulle med all sannolikhet kineserna köpa den omedelbart. Det skulle inte leda till någon förändring i sak. Jag säger detta bara för att vi ska vara medvetna om begränsningarna i det europeiska sanktionsinstrumentet.

Det som har varit, och är, huvudinstrumentet är att försöka få de regionala aktörerna – Aseanstaterna, Kina, Indien – att på olika sätt trycka på. Bedömningen är att det finns vissa tendenser till att det faktiskt börjar ge en del resultat, men än så länge är det alldeles otillfredsställande. Det finns ingen anledning att utlösa några positiva åtgärder mot bakgrund av vad vi har sett hittills, åtminstone inte såvitt jag kan bedöma, och det har inte heller varit avsikten. Det finns inte återspeglad i texten. Men jag har varit inblandad i olika sammanhang, också i diskussioner borta i Singapore, då vi har diskuterat den mer strategiska politiken: Vad kan vi göra? Vilka instrument har vi för att påverka utvecklingen i Burma? Då har det varit rätt stor enighet bland dem som kan mycket mer om detta, och som har sysslat mer eller mindre en livstid med problematiken, om att vi också måste ha ett positivt paket, på ett eller annat sätt, i beredskap för den händelse eller den tidpunkt då en förhandlingsapproach börjar ge resultat.

Där är vi inte än, men vi kommer att få EU-sändebudet Fassino till Stockholm inom kort. Då får vi också diskutera med honom vad ett sådant positivt paket skulle kunna innebära. Det diskuterar man också inom regionen. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det ger kanske möjlighet till vissa öppningar.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Och vad Piero Fassino säger till oss får vi se när han kommer till Stockholm.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende. Vi har några frågor till innan vi är klara med Carl Bildt för dagen. Punkten om Iran ska enligt mina noteringar vara struken. Det är den väl enligt UD:s noteringar också?

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, enligt det senaste som jag har fått.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag säga, fast Urban Ahlin har redan gjort det, för er som tänkte gå i förtid när Carl Bildt gör det: Tänk på att lägga tillbaka alla hemliga papper i den blå mappen, även dem som delades ut på borden i morse. Det är viktigt. Det kommer jag att påminna om på slutet också.

Punkterna 8 och 9 är Ewa Björling-punkter, men jag ska fråga Carl Bildt om han vill säga något om trojkan och Montenegro, associeringsråd

med Libanon, sådana saker som sker i anslutning med rådets möte eller den övriga fråga om Afghanistan som lär ha kommit upp. Jag undrar själv om inte rådet ska säga något om Pakistan inför parlamentsvalet nästa vecka. Såvitt jag förstår förväntas inget sådant, men jag är lite nyfiken i alla fall.

2007/08:20
15 februari

Anf. 73 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej, fru ordförande, det förväntas inget sådant. Afghanistan har aktualiserats >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Man har anhängiggjort att man vill ha en mer omfattande diskussion om Afghanistan vid kommande Gaercmöten. Det finns väl ingen anledning att ha något erinrande mot det. Vi är ju inne i en fas av rätt intensiv diskussion om Afghanistaninsatserna i olika internationella forum, inte minst inom Nato. Det är en organisation som Sverige som bekant inte är medlem av, men vi är i alla fall associerade med diskussionerna i Nato. Nato anordnar ju då och då diskussioner bland truppbidragare i Afghanistankretsen. Därmed är vi också delvis med i diskussionerna i Natokretsen. Diskussionerna i Natokretsen handlar ju rätt mycket om att det inte räcker med bara militära insatser. Det måste till politiska och ekonomiska insatser. Därmed sker diskussionen också i FN, och därmed måste den också ske inom EU. Vi har ju en begränsad rättsstatsmission i Afghanistan >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< önskemålet om att ta upp en Afghanistandiskussion vid ett kommande Gaerc har vi alltså absolut inget att erinra mot.

Därefter var det också >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< som tog upp en afghansk journalist som tydligen är fångslad. Om detta saknar jag mer djupgående kunskap men det finns med all sannolikhet starka skäl att stödja vad >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< anför i detta fall.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Är det något annat som utrikesministern vill dela med sig av till oss innan vi skiljs åt för dagen? A-punktslistan tar vi sist på dagordningen. Är det någon av A-punkterna som utrikesministern vill kommentera är han naturligtvis välkommen att göra det.

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det verkar inte vara något som är av större historisk betydelse där.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi utrikesministern så mycket för i dag och önskar lycka till på rådet. Vi hörs kanske igen under detsamma. I så fall gör vi det skriftligt, som nämndens ledamöter vet. Tack så mycket för i dag!

2 § Allmänna frågor och yttre förbindelser
Statsrådet Ewa Björling
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 och 19 januari 2008 (WTO och EPA)

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till handelsminister Ewa Björling med medarbetare. Nu är vi alltså på punkt 2 på den gula agendan, Allmänna frågor och yttre förbindelser. Det gäller handelsdelarna inför det kommande mötet. Först har vi punkt 8 om WTO. Vi får se vad som har hänt sedan sist och vad som förväntas. Skriftligt underlag är utsänt. Varsågod.

Anf. 78 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Jag tänkte börja med att kort nämna vad som sades i Coreper i går. När det gäller WTO och Doha uttryckte Frankrike, med stöd av Irland, Tyskland, Grekland, Polen och Italien, oro för att kommissionen inte förhandlade tillräckligt tufft i NAMA-frågor. När det gällde EPA hänvisade kommissionen till den rapport som man tog fram i januari. Danmark och Portugal underströk vikten av att Barroso genomför åtagandet från Lissabontoppmötet om att träffa regionerna på högsta nivå. Ordföranden bekräftade att EPA blir en B-punkt på Gaerc. Det var en väldigt kort rapport därifrån.

Låt oss sedan övergå till WTO och Doha. Just nu finns det en samsyn hos WTO:s medlemmar att försöka slutföra Doharundan innan årets slut. För att det ska lyckas är det första steget att få till stånd ett genombrott i förhandlingarna nu under våren. Tanken är att man främst ska fokusera på de två mest kontroversiella förhandlingsområdena, jordbruk och industrivaror, eller NAMA.

Ordförandena för jordbruks- respektive industrivaruförhandlingarna har tagit fram ett utkast till en uppgörelse. De första utkasterna kom redan i somras, och sedan har man gjort reviderade versioner.

Diskussionen på Gaerc blir en möjlighet för EU:s medlemsstater att kommentera de här reviderade papperen och diskutera förhandlingsläget. Jag förväntar mig en ganska traditionell diskussion, det vill säga att medlemsstater med skyddsintressen kommer att uppmana kommissionen att inte gå med på fler eftergifter på jordbruksområdet medan mer liberala medlemsstater som Sverige kommer att understryka vikten av att EU agerar konstruktivt.

Ur regeringens synvinkel är de reviderade papperen ett steg framåt. Vi arbetar naturligtvis för att ett genombrott ska bli möjligt under våren, men det finns fortfarande många utmaningar som kvarstår. Ett problem är att flera av världens snabbväxande ekonomier, Brasilien, Indien och Kina, gör sitt bästa för att sänka ambitionsnivån i industrivaruförhandlingarna. Det bästa sättet att ändå få en hög ambitionsnivå på dem är att EU och USA visar beredskap att göra rejäla åtaganden på jordbruksområdet under förutsättning att Indien och Brasilien accepterar samma höga nivå i industrivaruförhandlingarna. Det är en svensk uppgift inom EU att försöka styra åt det hållet.

Men som ni alla vet är det här en väldigt känslig fråga. Jag förväntar mig inte att det kommer ske något avgörande på Gaerc på måndag. Jag

Anf. 79 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Det är naturligtvis oerhört bra om man nu får ett genombrott i de här förhandlingarna. Regeringen har allt stöd när det gäller den svenska inställningen och sättet att driva detta.

Jag har en fråga som berör problemen lite grann. Jag vet att statsrådet har varit i USA och känt av stämningarna där. Näringsutskottet var också där i höstas. Vi träffade nog inte någon i ledande ställning som trodde att man skulle klara av de här förhandlingarna beroende på presidentvalet. Kongressen har på något sätt som princip att säga nej till allt som presidenten föreslår just nu. Kandidaterna i presidentvalet har inte visat några större ambitioner ännu i de här frågorna. Därför undrar jag: Vad tror statsrådet om den situationen? Man kan naturligtvis förhandla fram ett resultat. Men kommer det att gå igenom i kongressen och bli verklighet?

Anf. 80 CARL B HAMILTON (fp):

Jag tänkte fråga om statsrådet har märkt av en kärvare attityd i de här diskussionerna på grund av den ekonomiska krisen framför allt i USA men även i andra länder. Börjar det återspegla sig i ländernas positioner?

Anf. 81 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Tack för informationen, statsrådet! Det är mycket positivt om det kan ske ett genombrott och om det då också finns en vilja att vi ska försöka kraftsamla för att få till ett avtal. Jag skulle vilja höra lite mer om hur statsrådet bedömer läget. Kan det finnas en risk att länder väljer att träffa bilaterala avtal i stället om detta inte lyckas under våren?

Anf. 82 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack för informationen! Det är positivt att den svenska ståndpunkten är att kommissionen ska vara flexibel och konstruktiv, men det står inte så mycket mer i sak i det vi har fått utskickat. Det finns en rad olika krav som ställs upp, bland annat ett från G 33-länderna om skydd av speciella produkter för att skydda småböndernas försörjning. Som jag har förstått det är det ett krav som G 33-gruppen driver väldigt hårt. Frågan är hur Sverige ställer sig till det, eller jag kanske ska fråga hur kommissionen ställer sig till det eftersom Sverige gör allt vad kommissionen vill. Jag vill gärna ha en fingervisning där. I en sådan här förhandling handlar det om att ge och ta, och detta kanske kan vara en fråga som man kan laborera med.

Anf. 83 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Låt mig börja med Björn Hamiltons fråga om hur det amerikanska presidentvalet påverkar och hur det kan se ut framåt. Jag ska inte enskilt kommentera kandidaterna, men sammantaget ser vi en viss oro över ökad protektionism i USA. Så är det.

Samtidigt kan man också konstatera att den nuvarande administrationen i USA är mer angelägen än någonsin om att verkligen nå ett genombrott i Dohaförhandlingarna. När jag var på resa i USA hörde jag

själv hur man sade att president Bush var väldigt bestämd med att man verkligen ville komma framåt. Man ser också att USA har en väldigt stor vilja att vara flexibelt och att vara aktivt på plats och förhandla. Det får man ändå se som en positiv del i att det nu kommer ett amerikanskt presidentval. Vad som händer sedan återstår att se. Det får vi kommentera då.

Carl B Hamilton frågar om det nu är en kärvare attityd i och med en ekonomisk kris. Ja, både–och. Det är en väldigt svår fråga. Jag känner att det finns fler protektionistiska länder i EU i dag. I en del frågor – jag tror att vi kommer att återkomma till dem nästa vecka, om jag inte minns fel, när det är en föredragning för EU-nämnden om konkurrenskraftsrådet – finns det en utökad protektionism även i Europa. Så är det, men samtidigt känns det ändå som om de flesta verkligen vill komma framåt och att alla gör ambitiösa försök för detta, inte minst på grund av att USA nu aktivt är med på ett annat sätt än tidigare och förhandlar.

Sonia Karlsson talade om bilaterala avtal om det inte lyckas. Vi är inte där ännu. Jag hoppas verkligen fortfarande att det lyckas. Men man kan ha bilaterala avtal och regionala avtal tillsammans med ett väldigt stort avtal. Fördelen med bilaterala avtal är att man också kan gå in på en mer detaljerad nivå när det gäller vad som är viktigt för respektive land när det gäller export och import.

Ulf Holm frågade om skydd för speciella produkter, trycket från G 33-gruppen, den svenska ståndpunkten och kommissionens ståndpunkt. Det här är en fråga som inte är tillräckligt tydligt belyst ännu. Vi är inte riktigt i det skedet. Sverige har också tagit upp frågan. Vi måste komma så långt att vi börjar diskutera de frågorna också. Men just nu handlar det om stora generella delar. Det handlar om jordbruket och NAMA. Ett område som vi ser som viktigt att ta upp innan man har kommit till slutgiltiga förslag vad gäller jordbruk och NAMA handlar om tjänstesektorn. Där har vi inte heller nått särskilt långt. Det finns delar som saknas fortfarande.

Anf. 84 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Jag kan göra ett tillägg till vad statsrådet sade när det gäller den här typen av frågor om flexibilitet för u-länderna. Det är en bit kvar i förhandlingarna innan vi når fram till något konkret. Generellt om den svenska inställningen kan man säga att vi inte är särskilt förtjusta i tanken på att man ska bygga upp skyddsåtgärder, men när det gäller just u-ländernas möjligheter på jordbruksområdet finns det ett rationellt skäl till det så länge som vi i i-länderna fortsätter att subventionera vårt jordbruk. Får vi en WTO-uppgörelse kommer jordbrukssubventionerna att minska, men det kommer fortfarande att vara en ganska ansevärd investering som vi lägger på vårt jordbruk. Då kan det finnas anledning för u-länderna att ha skyddsåtgärder.

Vi är väldigt angelägna om att den typen av undantag måste vara väldigt tydligt, klart och avgränsat definierade, och det har vi också pratat med representanter från G 33-gruppen. Det går inte att komma ifrån att de också i stor utsträckning drabbar andra u-länder. Om Indien inför skyddsåtgärder på särskilda produkter drabbar det egentligen Bangladesh och Pakistan mer än vad det drabbar EU. Det gäller att detta är väldigt tydligt och klart definierat. Men själva grundprincipen, att vi kommer att

behöva någon typ av skyddsmöjligheter för u-länderna, är jag rätt övertygad om att vi kommer att få se i ett avtal i slutändan. Men, precis som statsrådet sade, är det en bit kvar innan vi har det på papper i detaljer.

Låt mig också passa på att säga något snabbt om Carl B Hamiltons fråga. Ett intressant perspektiv som vi har hört alltmer ifrån några av de stora u-länderna när det gäller det allmänna ekonomiska läget är att större delen av förhandlingarna i Doharundan har skett när vi har haft den nästan högsta högkonjunktur som vi över huvud taget har haft. Det har faktiskt varit ett problem i rundan. Många har inte sett vad vi har för anledning att sluta ett WTO-avtal. Nu är det fler och fler länder som börjar inse att detta är någonting som världsekonomin verkligen behöver eftersom det är ekonomiska problem på väg. Det kan paradoxalt nog också vara lite till vår fördel.

Anf. 85 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru ordförande! Vi ska diskutera jordbruk med nästa minister som kommer in här, men under övriga frågor ligger det en rapport om WTO-förhandlingarna. Man kan kanske fundera över vem som är mest protektionistisk. Vi kanske ska lägga det mesta krutet i tredje världen eller i utvecklingsländerna. Men i förslaget till svensk ståndpunkt framhålls ett land som gränsar till oss i väster. Jag tycker inte att det är fel att det finns skrivet här på flera ställen. Jag vill inte peka ut landet med namn, men jag bor inte så långt därifrån.

Anf. 86 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack så mycket för svaret! Förstår jag det rätt är Sverige inte jätteförtjust men inte avvisande till detta. Man kommer att belysa frågan mer, eller det kanske ni låter WTO-gruppen, för att se under vilka premisser detta kan ske i så fall. Jag uppfattar att den svenska positionen är försiktigt positiv och att detta kan vara en pusselbit för att lägga pusslet längre fram.

Anf. 87 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Ja, det stämmer.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Har statsrådet någon kommentar till Erik A Erikssons inlägg?

Anf. 89 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Jag är fullt medveten om vilket landet är. Vi uttrycker våra ståndpunkter avseende det också.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Jag hoppas att dagens diverse frågor om WTO kan ställas här så att vi slipper upprepa allting längre fram med jordbruksministern. Finns det några andra sådana frågor så ställ dem nu!

Anf. 91 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Är det meningen att jag ska fråga om punkterna 1 och 2 på A-punktslistan om skyddstullar och Kina? Den svenska positionen står inte där.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Det är onekligen en handelsrelaterad A-punkt. Prova, så får vi se!

Anf. 93 ULF HOLM (mp):

Punkterna 1 och 2 på A-punktslistan handlar om anmälningarna om antidumpningstullarna på import av lysrör.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Det finns flera A-punktslistor på bordet.

Anf. 95 ULF HOLM (mp):

Jag har den som är utskickad på mejlen i går.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Det är Statsrådsberedningens samlade bunt. Ska vi göra så – så vinner vi några minuter också – att vi tar det när vi kommer till A-punkterna och så stannar vi kvar vid WTO-punkten för ett ögonblick och ser om det är någonting mer på den. Det är det inte.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Då tar vi punkt 9 om EPA. Den frågan har varit här senast i december, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu förutses, i alla fall enligt mitt underlag, en diskussion.

Anf. 97 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Vi vet att EPA-förhandlingarna i slutet av 2007 var försenade och i ett kritiskt läge. I den situationen var det väldigt positivt att ett fullödigt EPA-avtal kunde slutas med Karibien före årsskiftet. Med ytterligare närmare tjugotalet länder i Afrika och Stillehavsregionen ingick EU interimistiska avtal för varuhandeln för att undvika störningar i form av tullhöjningar.

Men nu är det betydelsefullt att förhandlingarna fortsätter under 2008 för att verkligen nå fram till breda och utvecklingsvänliga EPA-avtal som svarar upp mot de ambitioner som tidigare har fastställts gemensamt av AVS-länderna och EU. Det innebär breda avtal som omfattar handelsrelaterade områden som handelsprocedurer, investeringar och konkurrens. Regeringen bedömer att det är den bästa modellen för att stödja utvecklingen i AVS-länderna.

Det är också viktigt att vi understryker att utvecklingsstöd är en integrerad del i EPA-processen. Genom utformningen av avtalen och av utvecklingssamarbete kan EU och medlemsländerna gemensamt arbeta för att AVS-länderna ska kunna dra största möjliga nytta av avtalen och samtidigt hantera de övergångseffekter som följer när länder ökar sin internationella handel.

Sverige agerade aktivt för beslutet om generöst marknadstillträde till EU för AVS-länderna. Vi arbetade också aktivt för att det här inte skulle undermineras genom omfattande bestämmelser om skyddsklausuler och skyddsmekanismer. Regeringen har också fört en dialog med kommissionen och AVS-länderna om EPA och aktivt försökt stötta processen. Vi ser det som betydelsefullt att öka dialogen under den del som återstår av förhandlingarna liksom under genomförandefasen. Som jag sade tidigare underströk man också på Coreper i går att det var viktigt att ha den här regionala dialogen.

Jag talade också nu på morgonen med min statssekreterare, som precis har varit i Sydafrika och Angola. Där uttryckte man stort stöd för det som Sverige har bidragit med, just att vi ska ha en bra dialog. Man vill också väldigt gärna ha bra EPA-avtal. Egentligen handlar nog kritiken mera om det sätt på vilket flera andra medlemsländer har genomfört det här på. Det är viktigt att Sverige verkligen går i bräschen för att ha en aktiv och bra dialog för att det ska bli ett brett och bra avtal.

Ursprungsregler är också ett viktigt element för att utvecklingsländerna verkligen ska kunna dra nytta av det förbättrade marknadstillträdet. De ursprungsregler som ingår i såväl interimslösningen som fullödiga EPA mellan EU och Västindien innehåller förenklingar på områden som är viktiga för AVS-länderna. Vi lämnade aktivt stöd till förslaget.

I avtalet från år 2000 om samarbete mellan EU och AVS, det så kallade Cotonouavtalet, erbjöd EU ensidiga preferenser till AVS-länderna. Det här uppfattades som diskriminerande av andra utvecklingsländer, och WHO:s tvistlösningsorgan bekräftade det här i ett utslag och gav tidsgränsen den 31 december 2007 för att förhandla fram ett nytt avtal. Det är där vi befinner oss nu.

Den här dagordningspunkten syftar till att ge en lägesuppdatering av de ekonomiska partnerskapsavtalen. En trolig inriktning på kommissionens presentation är alltså en tidsplan för förhandlingarna om fullödiga partnerskapsavtal, omfattningen av avtalen, regional integration och utvecklingsstöd i processen.

Regeringen bedömer att breda, utvecklingsfrämjande ekonomiska partnerskapsavtal är betydelsefulla för AVS-länderna och välkomnar en uppdatering av nuläget. Men vi ska också påpeka att det har gått en väldigt kort tid sedan årsskiftet. En nulägesinformation och diskussion om EPA-processen vore nog mer givande att föra upp på Gaerc vid ett senare tillfälle när man har kommit ett steg längre i förhandlingarna.

Sverige bör lämna sitt stöd till kommissionens linje att gå vidare i förhandlingarna från interimsavtal för att kunna sluta breda EPA-avtal och, som jag tidigare påpekat, framhålla vikten av en ökad dialog mellan parterna och vikten av att få riktigt breda avtal för att få med flera områden som är centrala för ekonomisk utveckling och stärka ett bredare utvecklingsperspektiv.

Sverige bör också peka på vikten av att medlemsstaterna lever upp till sina åtaganden och kompletterar det bistånd kommissionen ger till AVS-länderna för att de också ska kunna dra maximal nytta av avtalen.

Anf. 98 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Vänsterpartiets kritik mot EPA-avtalen och regeringens upplägg är inte okänd. Den har vi framfört i både motioner och inter-

pellationer. Därför ska jag också be att få inleda med att anmäla en avvikande mening mot upplägget inför fortsatta förhandlingar, bland annat när det gäller Singaporefrågorna, som vi och AVS-länderna anser inte borde inkluderas.

Jag vill i stället ta upp två områden som inte har varit uppe till diskussion tidigare. En av de saker som vi diskuterade när vi hade den här frågan uppe i december inför årsskiftet var ju om några afrikanska länder skulle drabbas av tullhöjningar när Cotonouavtalet löpte ut vid årsskiftet. Nu har jag förstått att ett tjugotal länder får interimsavtal. Det är självklart någonting positivt som vi välkomnar. Flera av u-länderna omfattas av *anything but arms*-initiativet. Men jag förstår också att det är tre afrikanska stater, Gabon, Kongo-Brazzaville och Nigeria, som faktiskt inte omfattas av något av de här områdena och därför från årsskiftet har drabbats av tullhöjningar gentemot EU på flera områden. Jag skulle vilja veta vad statsrådet nu gör och hur man driver det inom EU för att komma undan problemet så att inga länder ska drabbas av tullhöjningar.

Den andra frågan jag skulle vilja lyfta fram gäller också något som statsrådet tar upp. Kritiken mot EPA-avtalet har ju inte behandlat bara det politiska innehållet utan också det sätt på vilket förhandlingarna har förts, vilket statsrådet tog upp i fallet med Sydafrika och Angola. Kommer statsrådet att på något sätt inom ramen för diskussionerna i EU-kretsen driva på för att man ska ha en annan strategi när man förhandlar och inte, om man får uttrycka det så, beter sig så klumpigt som man har gjort tidigare från vissa medlemsländers sida?

Anf. 99 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Tack, Hans Linde, för bra frågor.

Vad gäller Nigeria, Gabon och Kongo-Brazzaville är det så att Nigeria inte har visat något intresse för att sluta ett EPA-avtal. Det beror till stor del på att deras främsta exportprodukt är olja, som är tullfri vid import till EU. Men även Gabon och Kongo-Brazzaville är oljeexportörer. Där bedömer kommissionen däremot att båda dessa länder är på väg in i interimsavtalet nu under första kvartalet 2008.

Alla tre länderna räknas som mer utvecklade länder och kommer att omfattas av EG:s allmänna preferenssystem, GSP. Standardsystemet för GSP kommer att gälla, vilket innebär tullhöjningar för vissa produkter från icke-MUL vid import till EU. Det är då tullhöjningar på nötkött, fisk och snittblommor. Nigeria har självt angett intresse för alternativet med GSP-systemet. Förutsatt att Nigeria uppfyller kraven kan en ansökan lämnas in under tredje kvartalet 2008. Då skulle det kunna gälla från den 1 januari 2009.

De AVS-länder som nu står utanför interimslösningen – kan de ansluta sig i ett senare skede? Ja, det kan de, under 2008. Det som händer då är att ett särskilt beslut ska tas av EU:s ministerråd.

Hans Linde frågade också om en annan strategi. Vi kommer att göra allt vi kan från svensk sida för att det ska vara en utvecklad dialog. Ett exempel är att vi här i Stockholm kommer att bjuda in främst afrikanska ambassadörer för att tala om vad våra ståndpunkter är och hur vi avser att agera men också lyssna på vari deras problem ligger och för att vi också ska kunna komma närmare varandra. Så jag håller med: Det är viktigt att

ha en annan strategi där båda parter lyssnar på varandra på ett mycket bättre sätt än tidigare.

2007/08:20
15 februari

Anf. 100 ULF HOLM (mp):
Jag anmäler avvikande mening.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:
Då noterar vi det.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga med noterade avvikande meningar från v och mp.

Det var den sista Björlingska beslutspunkten, men hon är ju sista närvarande statsråd på Gaercagendan och får då A-punktpunkten i knäet. Det har ju redan väckts en fråga om en handelsrelaterad sådan. Minns ni den? höll jag på att säga. Har ni hunnit titta på den så börjar vi där, och statsrådet får gärna kommentera om det är några andra handelsrelaterade A-punkter och något hon vill säga om dem.

Anf. 102 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Antidumpningstullar ska bara användas när så verkligen är befogat. Ofta handlar antidumpningstullarna om mer protektionism och också en ovilja att konkurrensutsätta det egna näringslivet. Så kan jag väl snabbt kommentera det. Det är ett generellt svar också när det gäller lågenergilampor och ett visst land.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Som statsrådet vet går det bra att namnge länder om man vill och sedan hemligstämpla det efteråt om det känns lite känsligt.

Anf. 104 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Det räcker så här. Jag ber att kort få lämna över till Daniel Blockert.

Anf. 105 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Jag ska redan från början säga att jag inte är antidumpningshandläggare, så om ni vill ha en juridisk bedömning av de här fallen ska jag gärna be vår antidumpningshandläggare att bidra med det.

Statsrådet nämnde vilken vår generella inställning är när det gäller antidumpningsfrågorna, och i det här fallet röstade vi i de båda frågor som A-punkterna 1 och 2 handlar om nej till att vi skulle införa antidumpningsåtgärder, vilket vi nästan alltid gör. Det är inte så konstigt att det i det här fallet är exportören och importören som har klagat över ärendet. Men som sagt, om ni vill ha en bedömning av hur sannolikt jag tror det är att de får rätt eller inte så får jag återkomma med det.

Anf. 106 ULF HOLM (mp):

Tack så mycket för svaret! Nej, jag är inte intresserad av det juridiska. Det jag är mest ute efter är om det finns några tecken på att rådets majoritet ska ändra sig och gå på Sveriges linje.

Anf. 107 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Från Sverige kommer vi alltid att vara aktiva vad gäller den här typen av ståndpunkter, och Sverige kommer att fortsätta vara en vakthund för frihandel. Det här är frågor som ständigt är på agendan för oss i kontakter med Bryssel.

Jag skulle vilja kort lämna över till Carin Lindunger också, som är vår EPA-expert. Jag vet att hon har ett intressant dokument att dela ut till EU-nämnden.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Vi får kort stanna kvar vid A-punktspunkten, lamporna och Ulf Holm och se om det är utrett för dagen. Vi har säkert anledning att återkomma till den frågan. Ulf Holm är nöjd.

Finns det några andra frågor om A-punkterna för dagen? Nej.

Då klubbar vi av den frågan, och jag finner att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden – så jag inte glömmer det.

Därefter är ni välkomna att berätta ytterligare om EPA.

Anf. 109 Ämnesrådet CARIN LINDUNGER:

Kommissionen har under januari sammanställt ett dokument som visar nuläget i EPA-förhandlingarna. Man har försökt samla upp vad som hände i slutet av året och var man startade förhandlingarna för i år. Det dokumentet är allmänt informativt, så jag tänkte att det kan vara av intresse för ledamöterna i nämnden att få den informationen. Jag kan gärna lämna över dokumentet till kansliet för kopiering till ledamöterna.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Det vill vi gärna. Det tackar vi för. Är det något annat i övrigt som statsrådet vill dela med oss efter att agendan är genomgången? Är det något annat inför rådet? Det är det inte. Vi tackar statsrådet så mycket för i dag och önskar även henne lycka till på rådet. Vi är klara med punkt 2, Allmänna frågor och yttre förbindelser.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till jordbruksministern med medarbetare och ska strax gå in på punkt 3. Vi ska börja med återrapporten från senaste jordbruks- och fiskerådet. Även här kommer vissa frågor tillbaka. Vi tar diskussionen när de kommer tillbaka, det vill säga inför kommande råd. Är det några frågor eller kommentarer på det som har varit ska vi ta det nu. Först lämnar jag ordet till jordbruksministern ifall han vill kommentera det utsända underlaget. Varsågod.

Anf. 112 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru ordförande! Nej tack. Jag har inga kommentarer utöver vad som finns i det skriftliga dokumentet.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger den punkten till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför det kommande råds-mötet den 18 februari. Miljö- och jordbruksutskottet informerades inför rådet i går och jobbar fortfarande på sitt utlåtande angående hälsokontrollen. Det återkommer jag till även på den punkten, i fall jag behöver påminna om det.

Vi har då punkt 3, som har flera delar. Vissa av de delarna och sorterna har varit i nämnden förut och andra inte. Jag antar att frågan är väl bekant för nämndens ledamöter och underlag är utsänt. Jag avser att behandla hela punkt 3 på en gång. Det borde rimligen vara möjligt.

Anf. 114 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru ordförande! När det gäller det GMO som har föreslagits för marknadsgodkännande avser jag att stödja kommissionens förslag att produkterna godkänns för utsläppande på marknaden. Jag gör det därför att den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet men också våra svenska myndigheter har bedömt dessa GMO som varande lika säkra för såväl människors och djurs hälsa som miljön som konventionell majs och potatis.

Anf. 115 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! När det gäller GMO är det framför allt punkten som handlar om potatis som är det nya här där det även gäller foder, mat och import. Jag är inte helt överens med jordbruksministern.

När det gäller frågan om antibiotikaresistens finns förordningen 2001/18 artikel 4 där det stadgas att GMO som har antibiotikaresistens ska fasas ut enligt en viss procedur och enligt ett visst sätt som står i artikeln. Jag tänker inte besvara nämnden med hela uppläsningen av de artiklarna. Men frågan är om detta är bedömt på riktigt sätt.

Jordbruksministern säger att det är godkänt av Esa och svenska Livsmedelsverket. Man kan då ha i bakhuvudet att den genomgång som de gjorde till exempel av majsens förra året blev häftigt kritiserad. Underlaget till deras undersökning som enbart från Monsanto, och sedan hemligstämplade man allting. Det är inte särskilt trovärdigt att göra på det sättet. Det handlade om utvärderingen av MON 810 med riskbedömningar. Jag förstår inte riktigt att man kan vara så säker på att det intyg som det ger är så övertygande.

Jag har en fråga som kanske mest är en procedursak. I underlaget har jag markerat vad som står om potatisen och hur själva kommittén fattar beslut. Där står att kommittén inte lämnade något yttrande. Det står att tio medlemsstater röstade för förslaget och tolv emot.

Jag trodde att det var majoritetsomröstning, men det är kanske så att man måste vara helt enig för att lämna ett yttrande eller ha kvalificerad majoritet för att göra det. Det är mest en procedursak. Jag trodde det var majoritet i kommittén, men det verkar det inte vara om jag har förstått det rätt.

Jag anmäler avvikande mening på samtliga fem punkter och framför allt när det gäller potatisen. Jag är inte emot potatisen men emot GMO-potatisen.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar särskilt för det sista klargörandet. Vi släpper in jordbruksministern med en gång för att svara på procedurfrågan.

Anf. 117 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

När det gäller proceduren är det kvalificerad majoritet som gäller. Vad beträffar de specifika sakerna om antibiotikaresistens vill jag lämna över ordet till Per Bergman som kan de här sakerna.

Anf. 118 Ämnesrådet PER BERGMAN:

När det gäller potatisen är det helt riktigt att den har tagits fram med en teknik som numera blir allt mindre vanlig. Det har tillförts en gen för antibiotikaresistens, och den är kvar i potatisen.

Det som står i direktivet som det hänvisades till är att antibiotikaresistensgener ska fasas ut i Europa om de utgör en risk för människors och djurs hälsa.

Sedan har man tillsatt en stor kommitté som har värderat de antibiotikaresistenta gener som var vanliga på marknaden och bedömt att i princip alla behöver fasas ut utom MPT2-genen och en annan som är väldigt ovanligt använd.

Det fanns skäl till att den pekades ut som en av dem som skulle kunna accepteras. Ändå är tekniken på väg att fasas ut av industrin själv av andra skäl. Men den europeiska ståndpunkten har skyndat på utfasningen.

Jag vet inte om det specifikt var en fråga om underlag. Men det är inte så att det lämnas intyg från företagen till Europeiska myndigheten för livsmedels- och fodersäkerhet. Den lagstiftning som vi har gemensamt kräver en viss typ av underlag. Det ska sedan värderas av våra gemensamma myndigheter.

Någon hemligstämpling gentemot våra myndigheter på gemenskapsnivå är inte möjlig, utan allt ska upp och fram och mer därtill. De europeiska myndigheterna kan under hela processen begära kompletterande uppgifter.

2007/08:20
15 februari

Anf. 119 JACOB JOHNSON (v):

Ordförande! Vänsterpartiets ståndpunkt är ganska väl känd här i nämnden och också för ministern. Jag ska inte utveckla den närmare. Vi stöder inte den svenska ståndpunkten utan anser att Sverige ska rösta mot detta. Den kortfattade motiveringen är att det ska ske med hänvisning till försiktighets- och subsidiaritetsprinciperna.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Även det är noterat.

Anf. 121 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Jag funderar lite på handläggandet av den svenska ståndpunkten. När vi har diskuterat andra frågor har man mer sagt att det vetenskapliga ska vara grunden. Sedan ska man lyssna in, kompromissa och så.

Det är inte riktigt på samma sätt man handlägger den här frågan. Kan man vara så tvärsäker från svenskt håll som man är? Det finns så mycket tveksamheter från flera länder.

Det är verkligen en fråga som diskuteras. Det gäller om man ser till konsumentperspektiv och tar in det hela, även om Livsmedelsverket och Jordbruksverket säger att det är någonting som man kan göra och ställer sig bakom den europeiska myndighetens ställningstaganden.

Jag vill ta upp frågan hur diskussionerna går med andra länder och om man kan hitta andra sätt. Man skriver också här att man tror på och förutser ett dödläge. Då funderar jag om det är det bästa sättet att vara så tvärsäker från svenskt håll att man ska rösta ja. Det vill jag höra lite utläggning om från jordbruksministern.

Anf. 122 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag vill konstatera att just i det här sammanhanget, inom ramen för EU-nämnden, finns ett överenskommet regelverk som för närvarande gäller inom EU och som vi har att följa. Såvitt jag kan bedöma följs de reglerna och de försiktighetsåtgärderna oavsett vad man sedan har för åsikt i den enskilda sakfrågan.

Det är också produkter som inte kommer att odlas inom EU, utan de sätts på marknaden. Såvitt jag förstår omfattas samtliga produkter av märkningsdirektiven. Konsumenterna har möjlighet att välja bort att köpa produkterna.

Anf. 123 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Jag ska kommentera Carina Ohlssons frågeställningar lite grann. Det är olyckligt när vi inte kan komma samman. Det är det. Jag tycker också att det är synnerligen besvärande just nu, jag tror att jag använde de orden, att vi inte kan göra det.

Här är två stora händelser i världen som vi har på agendan just nu. Den ena är WTO-förhandlingarna. Detta är en av de saker som är ganska stor i WTO-diskussionerna och de protokoll som håller på att förhandlas på det området. Det gäller speciellt USA gentemot Europa.

Jag tycker därför att det är än mer besvärande att vi inte kan prata oss samman i Europa så att vi tror på den vetenskap vi har tillgång till så att vi kan samla ihop oss. Det luktar lite protektionism runt vissa länders ställningstaganden. Det vill jag nog ha sagt.

Det andra konstaterandet man kan göra är att vi har fått kraftigt stigande livsmedelspriser i världen. En av orsakerna är att vi i vår världsdel efterfrågar GM-fria livsmedel och fodermedel som det faktiskt är svårt att få tag i, vilket är än mer ökar prisuppgången. Det leder till både högre konsumentpriser men också högre foderpriser för de djuruppfödare vi har i vårt land och på vår kontinent.

Anf. 124 CHRISTINA AXELSSON (s):

Som konsument blir man lite orolig när man lyssnar till ministern. Detta har vi haft uppe många gånger. Kommittén är tillsatt för att egentligen tolka det som experterna i de olika myndigheter säger. De som sitter i kommittén är väl också experter.

De är oense eller inte ens med på mötet. Det visade sig vara fallet. Det står redogjort för vad de har röstat och så vidare. Ändå ska politikererna ta ansvar. Då tar de på något sätt över vad experterna ska tycka. Det känns inte så bra.

Jag skulle vilja ställa en fråga. Jag förstår att flera av de produkter som ministern är beredd att säga ja till är toleranta mot ogräsmedlet glyfosat. Jag antar att det är samma firma som säljer glyfosat som vill att man ska genmodifiera så att man kan sälja mer glyfosat. Det är så det brukar gå till.

Hur farligt är glyfosat? Det kommer att betyda att produkterna som tål mer också kan innehålla medlet om det inte är nedbrutet. Har man garanterat sig för det? Det är ingen bra ordning.

Det skulle kanske vara bra om man inom ramen för hälsokontrollen också kontrollerade konsumenternas hälsa på området så att man fick livsmedel som var bra för konsumenterna, både människor och djur, att inta.

Jag undrar: Hur farligt är glyfosat? Kan vi konsumenter vara bomb-säkra när nu ministern säger ja, det vill säga att de här produkterna inte kommer att innehålla några rester av det så att vi kan vara glada ändå och inte bli sjuka?

Anf. 125 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Om det nu är så, som bekräftades här, att artikel 4 säger att detta ska fasas ut är det rätt obegripligt att ett företag vill ha ett beslut så snart som möjligt innan beslutet ska fasas ut och det ska försvinna på grund av olika orsaker.

Det måste finnas en baktanke med det. Frågan är vilken baktanke det är. Det finns två företag som håller på att bombardera EU med GMO-produkter. Det är Monsanto och BASF. Det är i stort sett de som ligger bakom de flesta ansökningarna. Det finns alltså ett stort intresse från deras sida.

EU:s konsumenter vill till stora delar inte ha GMO-produkter. Det finns undersökningar om den saken. De vill att det ska vara försiktighetsprincip, och de vill äta rena produkter eller ha det inom djurfoder, etcetera. Den opinionen borde jordbruksministern lyssna på.

Jag förstår inte varför EU ska prata sig samman med USA. Jordbruksministern kan göra det därför att ni har samma åsikt. Men alla har inte samma åsikt inom EU-kretsen. Senast var det Polen som stämde EU-kommissionen för brott mot deras egna regler. De vill inte ha in GMO-produkter i sitt land.

Det är väldigt märkligt att man inte med hjälp av subsidiaritetsprincipen ska kunna säga: Det är upp till det landet att ha ett förbud och en försiktighetsprincip. Därför borde Sverige säga nej till alla fem förslagen som finns för att just hävda försiktighetsprincipen.

Det här är ingen fråga som alla är 100 procent ense om. Det gäller inte ens experterna. Det finns en väldigt stor oenighet bland experter om det är bra eller inte, och den bör jordbruksministern lyssna till.

Anf. 126 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru ordförande! Generellt kan vi säga att de här frågorna inte är helt enkla för någon av oss. Jag upplever i diskussioner med medborgare att det finns både ett A-, B- och C-lag vad gäller GMO-frågorna. Var jag hör hemma tänker jag inte försöka att gradera själv. Det ska man vara försiktig med.

Likväl är frågorna viktiga för konsumenterna, som anförts här. Det gäller även totalt sett för oss att fundera över det när det gäller utvecklingen av jordbruksgrödor. Ändå är försiktighetsprincipen viktig.

Vi är tämligen överens om, och nästan totalt, att minska subsidierna eller få bort dem på sikt vad gäller jordbruksgrödorna inom EU. Vi är oerhört angelägna om att miljöfrågorna ska lösas inom EU och med hjälp av EU både i EU och utanför EU.

I diskussionen innefattar det även att vi köper mycket livsmedelsprodukter som kommer från Sydamerika och Nordamerika. Det är med hjälp av GMO som man har gett oss möjlighet köpa dem till ett lägre pris. Vi behöver som konsumenter redan i dag vara mycket mer aktsamma.

Därför tycker jag att EU behöver ha den gemensamma hållningen. Utan att specifikt gå in på potatis skulle jag också kunna tänka mig att slå bakut. Jag känner att det är viktigt att EU tillsammans arbetar mot det förhållningssättet till GMO totalt sett.

Redan i dag är det många varor och livsmedelsprodukter som kommer in på vår svenska marknad. Inte minst det brasilianska köttets roll diskuteras just nu. Den brasilianska och argentinska sojan förser oss i Europa till stor del med proteinfoder.

Därför stöder jag jordbruksministerns hållning här. Men den är inte helt enkel. Det är det jag försöker säga med mitt inlägg. Det är viktigt att vi som politiker har en ständig dialog med våra medborgare.

Anf. 127 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru ordförande! Vad beträffar Christina Axelssons frågeställningar är jag säkert inte rätt person att bedöma farligheten av olika preparat. Jag kan konstatera att jag från mina yrkeskunskaper vet att glyfosat har använts i åtminstone 25 år också i vårt land.

Vad jag känner till har inte det orsakat någon skada på vare sig djur eller människor. Hade det gjort det är jag alldeles övertygad om att behöriga myndigheter hade sett till att vi hade fått bort det preparatet från marknaden. Jag utgår från att de farlighetsbedömningar som är gjorda är rätt gjorda och är adekvata i alla avseenden.

Vad beträffar Ulf Holms frågeställningar är vad jag förstår ansökningarna om frisläppande av produkterna gjorda utifrån att det finns en rädsla att vi får in dem lite som inblandning. De är inte avsedda för odling i vårt land.

För att hindra att vi får fall som vi haft någon gång, det vill säga båtar som får gå tillbaka därför att det finns någon del av sorterna i en båtlast med till exempel majs, gör man efter den bedömning som är gjord av de experter som vi har tillgång till både i vårt land och på den europeiska planhalvan.

Jag kan inte se annat än att vi måste lita på de experter vi har. Vi kan inte som lekmän göra egna farlighetsbedömningar. Det är rent av fullkomligt häpnadsväckande att prata om sådana saker.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Ulf Holms avvikande mening i dagens beslutsfråga är noterad.

Anf. 129 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jordbruksministern hävdar om avsnittet potatis att frågan inte gäller odling. Nej, det gör den inte. Det var uppe i höstas och är redan godkänt. Den frågan har jordbruksministern redan sagt ja till. Nu gäller det tre ytterligare saker som handlar om potatis. Det är import, mat och foder. Det är att gå ännu ett steg längre.

Jag hävdar fortfarande att det inte finns någon enighet om detta. Då bör försiktighetsprincipen gälla. Den bör jordbruksministern hävda i det här fallet.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämnden är redo att gå till beslut. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande mening från v och mp.

Vi vänder på bladet. Där har vi punkt 4 om förberedelser inför hälsokontrollen av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Där pågår miljö- och jordbruksutskottets behandling av själva sakfrågan. Nu föreligger ett frågeformulär som rimligen ska diskuteras.

Vi ska försöka hålla oss till det som händer på just det här rådet.

Anf. 131 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Det slovenska ordförandeskapet har inför nästa veckas möte bett rådet ta ställning till följande två frågor. Vilka är din delegations tre främsta prioriteringar i samband med hälsokontrollen? Vilka åtgärder krävs för att säkerställa en mjuklandning när systemet med mjölkkvoter upphör att gälla år 2015?

Jag har för avsikt att besvara den första frågan med att hänvisa till följande tre svenska prioriteringar.

2007/08:20
15 februari

1. Regelverket om ett samlat gårdsstöd måste förenklas på ett genomgripande sätt.
2. Alla direktstöd bör frikopplas fullt ut före nästa finansiella perspektiv, det vill säga år 2013.
3. Alla kvarvarande åtgärder som syftar till marknadsstöd och utbudstyrning – det vill säga exportbidrag, interventioner, privat lagring och kvotssystem – bör avvecklas före nästa finansiella perspektiv.

Som svar på den andra frågan kommer jag att ge mitt stöd åt kommissionens planer på att fasa ut mjölkkvotssystemet genom att årligen öka kvoterna under en övergångsperiod. Kvothöjningen bör enligt min uppfattning kunna ske med 2 procent per år.

Den kan också vara på sin plats att kommentera kommissionens förslag om att det nationella kuvertet, det vill säga medel som kan frigöras genom att tillämpa artikel 69 i förordningen 1782/2003 om direktstöd, ska kunna användas för åtgärder avsedda att lindra kvotavvecklingens effekter i särskilt känsliga områden.

Jag avser att framhålla att sådana åtgärder måste vara förenliga med de kriterier för så kallade gröna, det vill säga icke-handelsstörande, stöd som föreskrivs i WTO:s jordbruksavtal.

Jag kommer vidare att framhålla att det även i fortsättningen måste vara frivilligt för medlemsstaterna att tillämpa det nationella kuvertet. Det bör dessutom införas en ångerklausul som gör det möjligt för en medlemsstat att ändra de nationella åtgärder som man valt att införa. En sådan ångerklausul bör även göra det möjligt att helt överge det nationella kuvertet.

Jag anser slutligen att de nationella ramarna för det nationella kuvertet inte bör göras vidare än vad de är i dag. Medlemsstaterna bör således inte heller i framtiden kunna kvarhålla mer än 10 procent av det nationella utgiftstaket.

Anf. 132 CARINA OHLSSON (s):

Det som vi hörde nu om svaren har jag ingenting att säga emot. Vi tycker att det är bra. Jag väntade tills det var punkt. Jag tänkte att man kanske skulle säga något lite mer distinkt än det som står i handlingarna om svenska ståndpunkter när det gäller miljö- och hållbarhetsaspekterna.

Det är precis som ordföranden sade. Det kommer att diskuteras mer i utskottet. Jag tycker att det är bra att man diskuterar de sakerna och verkligen har med det i resonemanget. Det är en väldigt viktig svensk ståndpunkt. När man inte ens själv tycker sig anse utan det "anses", som det står i den svenska ståndpunkten, är det alldeles för tama skrivningar.

Jag tycker att man lite grann har blandat ihop begreppen. Hållbarhetsaspekten är både ekologisk, ekonomisk och också social. Att det ska vara sund ekonomisk förvaltning tycker jag redan ingår i begreppet. De behöver inte ställas mot varandra som man gör i en skrivning här.

Jag hoppas när frågorna kommer på bordet att det fortsatt finns en svensk hållning. Det vad var jag ändå ville skicka med.

Anf. 133 JACOB JOHNSON (v):

I dokumentet med den kommenterade dagordningen svarar den svenska ståndpunkten egentligen på lite annat än vad som står i ordförandeskapets frågeformulär. Det är inte så bra utformat egentligen, utan det var bättre svar vi fick höra av ministern muntligt här. Jag klagar lite grann på dokumentets struktur.

Jag håller med Carina. Jag hoppas att ministern tycker att hållbarhetsaspekterna är viktiga och inte att de "anses" vara viktiga.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Ska jag uppfatta det som en avvikande mening? Nej.

Anf. 135 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru ordförande! Det är bra att svensk linje gäller. Det är bra att vi kan diskutera frågorna även om det inte handlar om att minska själva budgeten i det här fallet. Att kunna göra en hälsokontroll är viktigt, även om man skulle kunna kalla det för en ohälsokontroll eftersom det är mycket som är ohälsosamt i det här.

Konsumentaspekten togs upp tidigare. Det tycker jag är bra. Vi läste om det i tidningen häromdagen, eller så var vi hos sköterskan som kollade blodtrycket på oss. Hon sade att hälften av alla svenskar lider av övervikt.

Vi subventionerar tobaksodling och raffinerat socker. Vi subventionerar vin. Bor man i Stockholm och åker stadsbuss till Systembolaget och köper franskt vin har man subventionerat den franska vinprovningen ett antal gånger om. Detta kan inte vara vår Herres mening eller någon annans mening heller. Där har ministern, och tidigare ministrar för all del, varit tydliga med att det ska fasas ut. Det pågår en utfasning inte minst av sockret – en sockerreform. Detta hänger samman med konsumentfrågorna.

Jag går över till frågan om Sveriges roll som jordbruksproducerande land. Jag funderar över generationsskiftesfrågan. Det finns något konkret som ministern inte nämnde men kanske kommer att ta upp senare. Frågan om handjursbidragen var uppe på utskottet. Jag är lite oroad inför generationsskiftet i lantbruket. Ska vi äta kött alls? Det kan så vara. I dag äter vi ganska mycket kött, och konsumtionen ökar för varje år. Vi har ungefär 50 procent nötköttsproduktion i Sverige. Det är viktigt att få med. Vilka ska se till att nivån fortsätter att vara på åtminstone 50 procent – om det inte sker ett generationsskifte?

Jag har fått lära mig att det finns något som heter *clean development mechanism*, CDM. Ett land ska kunna göra miljönytta i ett annat land eller till och med i en annan världsdel. Jag tänker mig att det inte är någon nytta om vi ska driva på och importera mera kött från till exempel Brasilien och lägga ned en inhemsk nötköttsproduktion. Vi har ett antal miljömål, bland annat biologisk mångfald för våra beteshagar. Jag menar att det är en viktig del i arbetet att se att det finns en inhemsk produktion av nötkött – om vi nu ska äta nötkött. Här finns en ansvarsfråga som EU måste ta upp. Det fängade ministern in i alla fall i sitt samtal med oss i utskottet i går, men jag skulle vilja att ministern utvecklar någon tanke om moderdjursbiten. Ministern säger att mjölkkvoterna ska avvecklas. Jag tycker att det är helt rätt, och det tycker näringen också. Det skulle

kunna ge ett underlag för ökad mjölkproduktion i Sverige på en mer marknadsanpassad basis. Därmed skulle det finnas ett underlag för dessa betesdjur, som jag längtar efter. Det var dit jag ville. Jag skulle gärna vilja att ministern utvecklar det.

2007/08:20
15 februari

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Frågan om handjursbidrag kommer upp sist under Övriga frågor på begäran av den svenska delegationen. Den återkommer vi till. I den utsträckning frågorna är relevanta i just de här frågeformulärssammanhangen kan jordbruksministern gärna kommentera dem nu.

Anf. 137 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Jag har absolut ingen annan uppfattning än vad Carina Ohlsson har vad gäller hennes synpunkter på miljö- och hållbarhetsaspekterna. Vi har från svensk sida drivit detta i alla år vi har varit medlemmar i unionen. Av det skälet har jag lagt till en punkt – inte minst efter besöket i utskottet i går – i min talepunkt inför rådet i nästa vecka. Det kommer med igen.

Vad beträffar Jacob Johnsons synpunkt hade vi inte tillgång till frågeställningarna när materialet distribuerades – därav det som kanske uppfattas som icke-svar på frågor.

Jag kan kort ge två kommentarer angående Erik Erikssons funderingar. Ungefär som i fiskeförhandlingssammanhang kommer vi att leta upp goda vänner. Vi kommer inte att få igenom något själva. Vi måste söka allianser med länder, stater, som tycker ungefär som vi och försöka prata oss samman. Vi ska så göra därför att vi vet att de som tycker diametralt annorlunda just nu håller på att söka sig goda vänner och formulera sina funderingar. I alla delar tycker, som sagt, inte vi som de.

Sedan var det den andra funderingen. Som jag sade på utskottet i går ska vi analysera frågan om modulering. Den möjliggör förstärkningar av landsbygdsprogrammet. I det ligger miljöstöden, som är de mest viktiga och betydelsefulla för att få det som Erik är ute efter, nämligen det levande landskapet och fler betande mular i våra vackra svenska hagmarker.

Anf. 138 PEDER WACHTMEISTER (m):

Fru ordförande! Jordbruksministern nämnde denna fråga kort, men det finns ett möte i Wien med ett antal länder som kanske inte riktigt tycker som vi där även Finland är med. Kan jordbruksministern kommentera vad de har för planer?

Anf. 139 CHRISTINA AXELSSON (s):

Först har jag ett litet medskick till ministern. Vi är i EU-nämnden vana vid att få papper både tidigt och sent. Om man ändrar ståndpunkten efter att exempelvis ha rådgjort med ett utskott går det bra att vi får nya papper, så att vi ser att det som har förts fram verkligen har omhändertagits. Det var en anmärkning.

Med tanke på den diskussion vi hade i det tidigare ärendet, undrar jag om det inte behöver tas upp en diskussion om genmodifierade produkter i denna hälsokontroll. Jag tror att det kommer att bli alltmer vanligt. Nu

sade jordbruksministern att kommittén tar landprotektionistiska hänsyn, och därför röstar vissa nej och andra går inte på mötena. Det är kanske sant. Vore det inte bättre att verkligen ha en expertgrupp som kan säga om det är bra för konsumenterna att ta till sig eller inte? Det skulle också ligga inom ramen för hälsokontrollen så att vi får hälsosamma livsmedel.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Jag ska säga något helt kort vad gäller miljö- och jordbruksutskottet. Det var dels information där, inte saksamråd, dels kom frågorna relativt sent, men de är utförligt beskrivna muntligen av jordbruksministern.

Anf. 141 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Som nämndes är det ett antal länder som har sökt sig samman i akt och mening för att se om de kan tala sig samman. I den gruppering som jag i medierna har noterat har bildats, eller är på väg att bildas, ingår Finland. Vi vet från de diskussioner som vi hade under höstterminen om nationella stöd och deras inverkan på det nordiska jordbruket att Finland ibland har lite annorlunda uppfattningar om den gemensamma jordbrukspolitiken än vad vi har. I vissa fall är de diametralt annorlunda än vad vi har. Det är beklagligt att det är så. Samtidigt sporrar det oss att söka oss vänner på den andra sidan så att vi kan möta det som möjligen kan komma från den sida som Finland har anslutit sig till eller är på väg att ansluta sig till.

Sedan var det Christina Axelssons funderingar. Hälsokontrollen är en översyn av vår gemensamma jordbrukspolitik. Det är inte hälsokontroll i den svenska betydelsen att vi bara pratar om hälsosamma livsmedel. Vi skulle kunna göra det. Men jag säger inför nämnden här att jag är lite försiktig med att lyfta in alltför mycket i genomgången. Lyfter vi alla in allt kommer vi inte att komma i mål. Jag är angelägen om att vi kommer i mål med några saker, så att vi får bort en del subsidier som vi inte tycker att vi ska ha, att vi får bort exportbidrag och interventionssystem som vi heller inte vill ha, och så vidare. Om vi lyfter in ytterligare saker är risken hela tiden att vi från dem som inte vill förändring får fördröjningar i processen som gör att vi inte kommer i mål. Det vill jag undvika.

Anf. 142 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag uttryckte mig säkert oklart. Jag menade inte att man skulle göra hälsokontrollen också av hur man förfar vid genmodifierade produkter, att ha konsumenternas bästa för ögonen, även om det är där mitt hjärta bankar. Men det är viktigt att man inte har tillsatt en kommitté med experter – de som vet mer – som lämnar *walkover* gång efter annan beroende på att de inte får kvalificerad majoritet eller på grund av att en del inte ens kommer till möten. På så sätt kan de sitta där och vara protektionister.

För att det här ska fungera för framtiden borde det ske inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, där man har sagt att det ska förfaras på ett visst sätt så att det blir smartare eller smidigare, där politiker tar den politiska hänsynen. Det är ibland verkligen protektionism om det inte är politiker som fattar den typen av beslut. Kommittén ska användas till vad den är till för. Annars kan den tas bort. Då kan man säga

Anf. 143 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag skulle vilja veta vilka vänner Eskil har i EU-kretsen – jämfört med dem som ska åka till Wien. Även om det är fråga om jordbrukspolitik är det inte fråga om enhällighet i beslutet utan det ska vara kvalificerad majoritet. Då är det lite intressant vilka vänner man kan få. Jag förstår att ni inte riktigt har börjat kompisträffas än, men man får ändå en uppfattning om hur läget är. Kommer Sverige att tillhöra en blockerande minoritet eller länder med en kvalificerad majoritet i de diskussioner som nu förs?

Anf. 144 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Jag börjar med Ulf Holms fråga. Jag har många gånger sagt i EU-nämnden att vi ofta tycker ungefär som Danmark, Estland, England, Holland och Tjeckien. Det kan också vara Tyskland. Ibland noterar jag att de också har åkt till Wien. Men de har ju nära dit! Det kan säkert vara av intresse för dem att lyssna in vad de tycker där. Det är väl ungefär dessa länder vi brukar samarbeta med. I skilda frågor kan vi säkert leta upp ytterligare någon baltisk stat och någon av de så kallade nya medlemsstaterna i övrigt.

Vad återigen beträffar Christina Axelssons funderingar är det min uppfattning att den hälsokontroll vi står inför är till för att se på den jordbrukspolitik vi har. Avsikten är inte att lyfta in nya element i vare sig jordbrukspolitiken eller i de diskussioner vi är inne i. Jag är inte säker på att vi kommer i mål.

Anf. 145 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Om jordbruksministern ursäktar, men det är inget svar på frågan. Här handlar det om den expertkommitté som inte fungerar. Vad ska man göra åt den?

Anf. 146 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Om en kommitté inte fungerar är det upp till någon medlemsstat att tala om det, föra upp det på ett rådsmöte, och komma med ett förslag till förändringar. Jag har noterat att det ibland händer att en kommitté konstaterar att den inte fungerar och att den vill ha andra direktiv från dem som beslutar.

Anf. 147 ORDFÖRANDEN:

Vi har säkert anledning att återkomma till exempel efter miljö- och jordbruksutskottets behandling av frågan. För dagen konstaterar jag att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Då har vi kvar Övriga frågor. Följande har inträffat. Punkt b om den franska begäran – som man kan ha åsikter om – är struken. Ny punkt b är Torka. Nya punkter c, d, e, f och g har tillkommit om fläsk, timmer, blåtunga och handjur – det sistnämnda på svenskt initiativ.

Vi hade samråd med handelsministern i dag, och vi pratade mycket om WTO. Det måste inte upprepas nu om man inte absolut vill. Är det någon av de övriga frågorna som jordbruksministern vill säga något särskilt om?

Anf. 148 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Nej. Jag är beredd att svara på frågor på det specifika området jordbruk därest nämnden så önskar. I övrigt lämnar jag den punkten.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Möjligen kan vi väl höra några ord om det svenska initiativet om handjursbidrag.

Anf. 150 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Jag uppfattade inte allt.

Anf. 151 ORDFÖRANDEN:

På svenskt initiativ ska det ha tillkommit en övrig fråga om handjursbidragen. Vi har fått ett skriftligt underlag, men jag undrar om jordbruksministern vill säga något specifikt om den frågan. Det är bara en informationspunkt för nämnden, men eftersom det är en svensk fråga.

Anf. 152 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Vi har haft en situation som har inneburit att vi tillsammans med några ytterligare länder har haft problem med att betala ut handjursbidrag på de djur som någon gång under sin livstid inte har varit rätt registrerade i de nationella system som finns upprättade. För svensk del har det inneburit att vi fick en fördröjning på utbetalningarna med ungefär en månad. Det var ganska stora pengar. Nu är frågan vad vi gör för framtiden med de djur som någon gång under sin livstid inte har varit registrerade vid rätt tid i befintliga system.

Vi vill för producenternas del, självklart, men också för myndighetens del, Jordbruksverket i vårt fall, ha klara besked, dels att vi gör rätt, dels att vi gör lika, så att våra producenter kommer lika bra eller dåligt ut som kollegerna i andra delar av Europa.

Detta har blivit en stor fråga beroende på att det handlar om mycket pengar, men det har också orsakat problem uppfödare emellan. Ett antal ministrar har skrivit brev till kommissionen, men jag har också valt att ta upp detta på rådsmötet så att vi håller grytan kokande och kan få ett besked så snabbt som möjligt så att vi löser de problem som både myndigheter och uppfödare har.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen i de frågorna.

Sedan förutses det i anslutning till rådsmötet en informell diskussion om fiskeripolitiken. Eftersom det är precis som jag sade nu, föreligger ingen som helst samrådsskyldighet. Men jag vet att frågan är aktuell, och det var en aktuell debatt i kammaren i går. Mot den bakgrunden – nu befinner jag mig i gränslandet för vad nämnden borde göra – förstår jag

Anf. 154 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Ja, gärna. Som ordföranden säger är det här en fråga som är riktigt stor och tycks växa för varje vecka som går. Innan vårt formella jordbruksråd börjar kommer alltså en informell första diskussion rörande reformeringen av den gemensamma fiskeripolitikens fiskerikontroll att ske. Vid detta informella möte kommer kommissionär Borg att presentera en strategi för arbetet med att revidera och modernisera EU:s fiskerikontroll. Därefter kommer en diskussion att ske.

Kommissionen har aviserat att de önskar ta ett helhetsgrepp och samla hela den gemensamma fiskeripolitikens kontrollreglering i en kontrollförordning. En sådan kontrollförordning ska omfatta all verksamhet från fångst till marknad. Förenkling är en viktig ledstjärna.

Sverige kommer att välkomna att kommissionen har gjort en omfattande analys och önskar ta ett helhetsgrepp på kontrollen. Det visar att kommissionen har en hög ambition att tillse att gemenskapen får en fungerande kontrollverksamhet. Det är allvarligt att EU har en fiskerikontroll som inte fungerar. Jag kommer att framhålla att det är viktigt att vi vidtar omedelbara och kraftfulla åtgärder inom unionen.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen även i den frågan.

Anf. 156 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en kontrollfråga för min egen del. Det var saksamråd i utskottet i går. Var det samma fråga?

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Såvitt jag vet var det inte saksamråd i några frågor i miljö- och jordbruksutskottet. Det var information inför rådet.

Anf. 158 JACOB JOHNSON (v):

Det finns inte med på dagordningen här, men det liknar mycket det saksamråd som var i går i utskottet.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Den här frågan står under inga omständigheter på beslutsagendan på rådet.

Anf. 160 JACOB JOHNSON (v):

De var mer en kommentar.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

En hälsning tillbaka till ledamöterna i det berörda utskottet är att försöka utverka omedelbar justering i punkterna där ni har saksamråd, så att de kan ingå i nämndens behandling. Nu var detta inte något som kansliet kände till. Däremot anmälde kommissionsmeddelandet om fiskefrågor i går under MJU. Vill jordbruksministern säga något om detta? Nej.

2007/08:20
15 februari

Då tackar vi för informationen även i den frågan.

Vi går till den sista punkten, nämligen godkännande av A-punktslistan. Vi har redan behandlat den stora bunten från Statsrådsberedningen, men enligt mina noteringar finns det en särskild lista med jordbruks- och fiskepunkter. Är det någon som vill säga något särskilt om dem? Jordbruksministern skakar på huvudet, och ingen av ledamöterna räcker upp handen. Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden.

Då är vi klara med rådsagendan i jordbruks- och fiskerådet. Är det något annat jordbruksministern vill ta upp innan vi skiljs åt för dagen? Nej. Jag tackar så mycket och önskar lycka till på rådet. Trevlig helg.

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 HANS LINDE (v)	1
Anf. 3 Utrikesminister CARL BILDT (m)	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 5 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 6 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	3
Anf. 7 BODIL CEBALLOS (mp)	3
Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	4
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m)	4
Anf. 11 BJÖRN HAMILTON (m)	5
Anf. 12 BODIL CEBALLOS (mp)	5
Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (m)	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (m)	6
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m)	8
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m)	8
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 21 URBAN AHLIN (s)	9
Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (m)	10
Anf. 23 KERSTIN LUNDGREN (c)	10
Anf. 24 BODIL CEBALLOS (mp)	10
Anf. 25 URBAN AHLIN (s)	10
Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (m)	11
Anf. 27 URBAN AHLIN (s)	14
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 31 URBAN AHLIN (s)	15
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 33 Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 39 URBAN AHLIN (s)	16
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m)	17
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m)	17
Anf. 44 URBAN AHLIN (s)	17
Anf. 45 BODIL CEBALLOS (mp)	18
Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
Anf. 47 BODIL CEBALLOS (mp)	18
Anf. 48 Utrikesminister CARL BILDT (m)	19

Anf. 49	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	19
Anf. 51	BODIL CEBALLOS (mp)	19
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	19
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 54	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	20
Anf. 55	HANS LINDE (v)	21
Anf. 56	URBAN AHLIN (s)	21
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	22
Anf. 58	HANS LINDE (v)	22
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	24
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	24
Anf. 66	HILLEVI LARSSON (s).....	24
Anf. 67	HANS LINDE (v)	25
Anf. 68	BODIL CEBALLOS (mp)	25
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	25
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	26
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 73	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	26
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	27
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	27
2 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser	28
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 78	Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	28
Anf. 79	BJÖRN HAMILTON (m)	29
Anf. 80	CARL B HAMILTON (fp).....	29
Anf. 81	SONIA KARLSSON (s)	29
Anf. 82	ULF HOLM (mp).....	29
Anf. 83	Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	29
Anf. 84	Kanslirådet DANIEL BLOCKERT	30
Anf. 85	ERIK A ERIKSSON (c).....	31
Anf. 86	ULF HOLM (mp).....	31
Anf. 87	Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	31
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 89	Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	31
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 91	ULF HOLM (mp).....	31
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 93	ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 95	ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 97	Statsrådet EWA BJÖRLING (m).....	32
Anf. 98	HANS LINDE (v)	33

Anf. 99	Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	34
Anf. 100	ULF HOLM (mp)	34
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 102	Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	35
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 104	Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	35
Anf. 105	Kanslirådet DANIEL BLOCKERT	35
Anf. 106	ULF HOLM (mp)	35
Anf. 107	Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	35
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 109	Ämnesrådet CARIN LINDUNGER	36
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	36
3 §	Jordbruk och fiske	37
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 112	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	37
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 114	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	37
Anf. 115	ULF HOLM (mp)	37
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 117	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	38
Anf. 118	Ämnesrådet PER BERGMAN	38
Anf. 119	JACOB JOHNSON (v)	39
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 121	CARINA OHLSSON (s)	39
Anf. 122	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	39
Anf. 123	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	39
Anf. 124	CHRISTINA AXELSSON (s)	40
Anf. 125	ULF HOLM (mp)	40
Anf. 126	ERIK A ERIKSSON (c)	41
Anf. 127	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	41
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 129	ULF HOLM (mp)	42
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 131	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	42
Anf. 132	CARINA OHLSSON (s)	43
Anf. 133	JACOB JOHNSON (v)	44
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 135	ERIK A ERIKSSON (c)	44
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 137	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	45
Anf. 138	PEDER WACHTMEISTER (m)	45
Anf. 139	CHRISTINA AXELSSON (s)	45
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 141	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	46
Anf. 142	CHRISTINA AXELSSON (s)	46
Anf. 143	ULF HOLM (mp)	47
Anf. 144	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	47
Anf. 145	SUSANNE EBERSTEIN (s)	47
Anf. 146	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	47
Anf. 147	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 148	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	48

2007/08:20
15 februari

Anf. 149	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 150	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	48
Anf. 151	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 152	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	48
Anf. 153	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 154	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	49
Anf. 155	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 156	JACOB JOHNSON (v)	49
Anf. 157	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 158	JACOB JOHNSON (v)	49
Anf. 159	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 160	JACOB JOHNSON (v)	49
Anf. 161	ORDFÖRANDEN	49